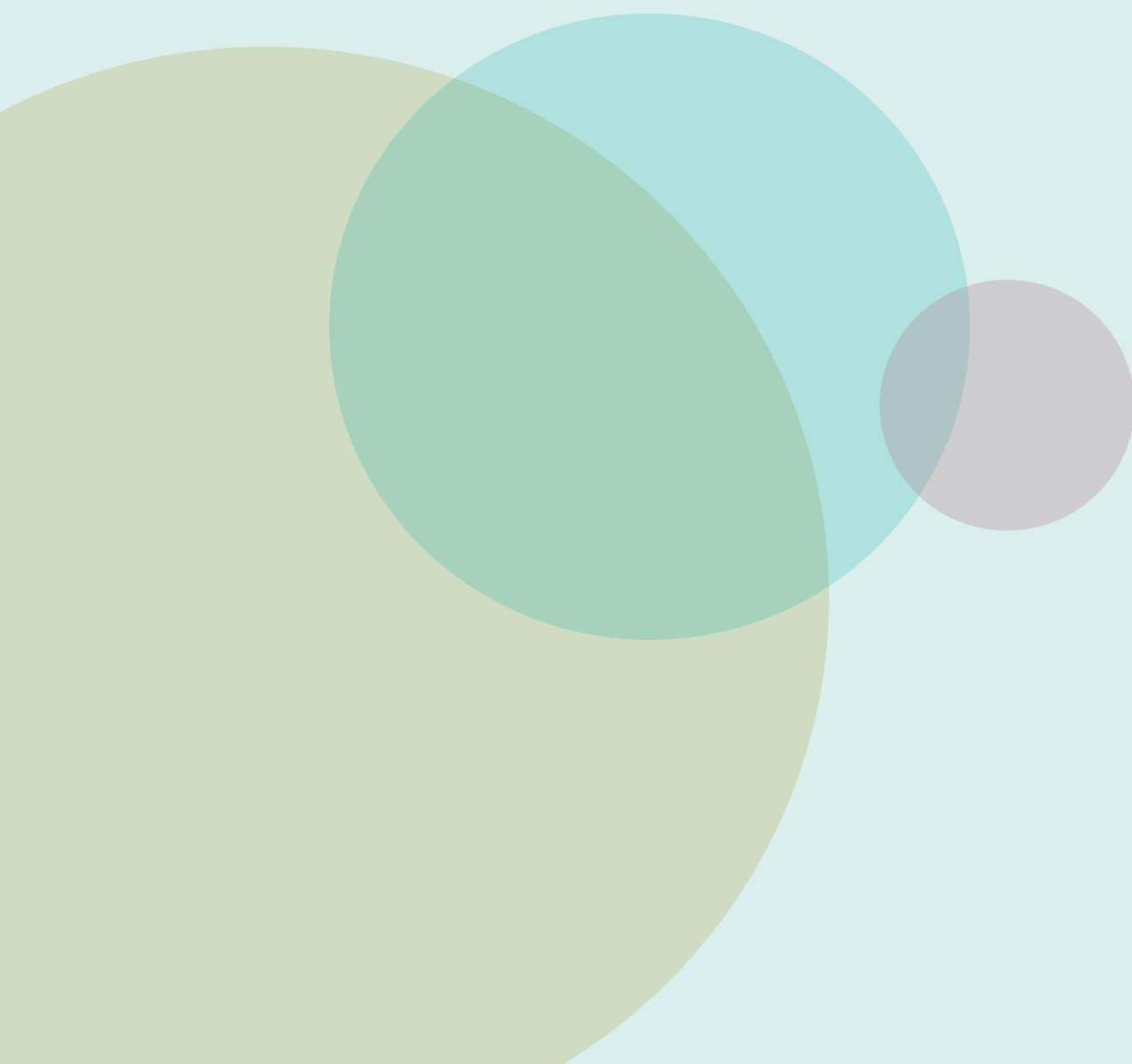
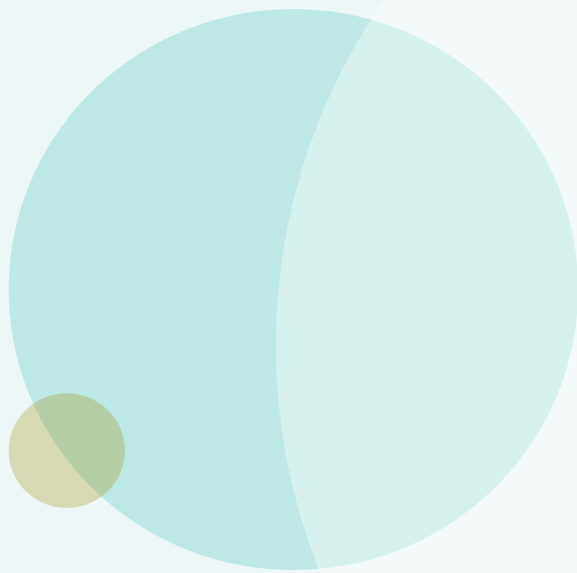

VEJLEDNING TIL KOMPETENCEMÅLSPRØVE I PRAKTIK

FOR EKSAMINATORER,
PRAKTIKLÆRERE
OG UC-UNDERVISERE

INDHOLD

Forord	5
Praktik og kompetencemålsprøve i læreruddannelsen	6
Kompetencemålsprøve i faget praktik	7
Formålet med prøven i praktik	7
Praktikopgaven og medbragt materiale til kompetencemålsprøven	7
Bedømmelse ved kompetencemålsprøven	8
Sammenhæng mellem praktikmodulet og prøven	9
Forholdet mellem de studerendes praksis i praktikken og refleksionerne til prøven	9
Eksaminatorernes rolle til prøven	10
Votering, karaktergivning og tilbagemelding til de studerende	10
Bilag A, Kompetencemål for Praktik	12
Bilag B, Studieordningens fællesdel	14
Bilag C, 7-trinsskalaen	39
Bilag D, Oversigt over centrale bidrag til videngrundlaget for faget praktik	40

FORORD

Denne vejledning er skrevet som en vejledning til de eksaminatorer (og censorer), der forestår prøverne i læreruddannelsens praktik. Den er skrevet, fordi det stadig er nyt, at et praktikforløb afsluttes med en prøve, hvor der skal gives karakterer for den studerendes præstation.

Der er alene tale om en vejledning til prøven i praktik og ikke en vejledning vedrørende hele praktikken. Hvis man har brug for at vide noget om selve praktikkens afvikling og øvrige indhold, kan man orientere sig i den enkelte læreruddannelses studieordning og i beskrivelser af den lokale udmøntning af praktikken.

Vejledningen består først af en generel beskrivelse af praktikken og kompetencemålsprøven i læreruddannelsen. Dette afsnit er særlig henvendt til praktiklærere, som ikke har et indgående kendskab til læreruddannelsens struktur og tilrettelæggelse. Men også UC-undervisere kan med fordel orientere sig i dette afsnit.

Herefter følger en beskrivelse af rammerne og vilkårene for kompetencemålsprøverne i praktik. Dette afsnit giver overblik over de formelle vilkår for prøven. Efter denne formelle gennemgang følger en beskrivelse af, hvad der er grundlag for bedømmelsen til prøven, og hvad der er genstand for bedømmelsen, herunder også hvad der ikke kan inddrages til prøven.

Vejledningen beskriver, hvordan sammenhængen mellem selve praktikken på praktikskolen og prøven kan tænkes. Altså hvordan der skabes en sammenhæng, men også hvordan de samtidig er afkoblet hinanden og skal ses som to selvstændige størrelser. Endelig gives der til sidst en beskrivelse af, hvordan de to eksaminatorers (praktiklærer og UC-underviser) roller til prøven bidrager med væsentlige elementer til prøven fra hver deres ståsted på henholdsvis praktikskolen og professionshøjskolen.

PRAKTIK & KOMPETENCEMÅLSPRØVE I LÆRERUDDANNELSEN

Læreruddannelsen fra 2013 er ændret radikalt i forhold til tidligere. Hvor fagene før var styret af centrale kundskabs- og færdighedsområder (CKF), er de nu styret af kompetencemål, som består af færdigheds- og vidensmål. Sådan er det også i faget praktik.

Alle fag består af et antal moduler uden progression. Det giver uddannelsen fleksibilitet, fordi modulerne kan tages i vilkårlig rækkefølge, og fordi de kan give valgmuligheder. Sådan er det imidlertid ikke i faget praktik. Praktikperioderne i uddannelsesforløbet kan betragtes som obligatoriske moduler med en indbygget progression - tilrettelagt som 3 niveauer, der er beskrevet via udviklingen i beskrivelsen af fagets færdigheds- og vidensmål.

Praktikken i læreruddannelsen består af samlet 30 ECTS-point. Hvert praktikkniveau er på 10 ECTS-point og afsluttes med en kompetencemålsprøve. To af prøverne er eksterne og bedømmes af en praktislærer, en underviser udpeget af professionshøjskolen og en ekstern censor. En af prøverne er intern og bedømmes af en praktislærer og en underviser udpeget af professionshøjskolen. Det er den enkelte læreruddannelse, der i studieordningen fastsætter, hvilket praktikkniveau der

bedømmes ved intern prøve, og hvilke niveauer der bedømmes ved ekstern prøve.

For at den studerende kan deltage i kompetencemålsprøverne i praktik, skal den studerende have fået godkendt det tilhørende praktikmodul. Den enkelte læreruddannelse fastsætter i den lokale studieordning, hvordan denne godkendelse finder sted.

Kompetencemålsprøverne i praktik tager afsæt i en praktikopgave, der sammen med det medbragte materiale, (eller som en praktisk demonstration) illustrerer den studerendes arbejde med udvalgte færdigheds- og vidensmål inden for praktikkens kompetencemål. Praktikopgaven skal have et omfang på 5 sider pr. studerende, og den mundtlige del varer 30 minutter pr. studerende. Opgavens omfang/sidetal og eksaminationstiden varierer efter gruppestørrelse.

Til kompetencemålsprøven i praktik er det udelukkende den studerendes skriftlige opgave og præstationen til den mundtlige prøve, der er genstand for bedømmelsen. Den studerendes præstation og ageren i praktikken på praktikskolen kan ikke inddrages i bedømmelsen.

KOMPETENCEMÅLSPRØVE I FAGET PRAKTIK

Formålet med prøven i praktik

Formålet med prøven i praktik er at prøve de studerendes kompetencer i forhold til kompetencemålene konkretiseret i færdigheds- og vidensmålene for det givne praktikkniveau. Prøven skal vurdere de studerendes læringsudbytte af deres praktikforløb, hvor de har arbejdet med viften af en lærers samlede arbejdsopgaver. Det kan være i forhold til planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning samt ledelse af aktiviteter i en klasse, eller det kan være i forhold til lærerens kommunikation med elever og forældre.

Det særlige ved kompetencemålsprøven i praktik er, at der er et specifikt fokus på de studerendes ageren i praksis og de studerendes efterfølgende analyse og refleksion over den praksis, de har gennemført i praktikken. I en bedømmelse af denne præstation skal indgå en vurdering af den studerendes kunnen og viden inden for hele det aktuelle praktikkniveaus felt, som det er beskrevet i niveauets færdigheds- og vidensmål.

Praktikopgaven og medbragt materiale til kompetencemålsprøven

De studerende skal til kompetencemålsprøven demonstrere deres kunnen og viden i forhold til virkelige praksissituationer. De skal forud for prøven aflevere en praktikopgave, og de skal medbringe materiale til prøven.

Praktikopgaven skal illustrere de studerendes arbejde i praktikken med udvalgte færdigheds- og vidensmål. Dette betyder, at de studerende ikke behøver inddrage alle færdigheds- og vidensmål i den skriftlige opgave, men at disse kan komme i spil til den mundtlige del af prøven. Det kan både være de studerende selv eller de to eksaminatorer eller censor, der stiller spørgsmål, så alle relevante mål evt. inddrages i eksaminationen.

Det medbragte materiale skal understøtte fokus på praksissituationer, som de studerende har deltaget i på praktikskolen. Materialet kan have mange former og udtryk, fx undervisningsplan, elevtekster, oversigt over bordopsætning i sammenhæng med forskellige undervisningsaktiviteter, hjemmeside, selvproducerede materialer, videoklip, lydoptagelser og meget andet. Der kan være bestemmelser i de lokale studieordninger, der giver yderligere retningslinjer for, om der er bestemte materialer, der skal medbringes.

Materialet kan hjælpe de studerende til at strukturere og rammesætte analysen af den praksis, som de har været ude i, og giver eksaminatorer og censor mulighed for at få et dybere indblik i den praksis, som de studerende har erfaringer fra.

Det medbragte materiale indgår ikke i bedømmelsen.

BEDØMMELSE VED KOMPETENCEMÅLSPRØVEN

Bedømmelsen tager på alle tre niveauer udgangspunkt i de tre overordnede kompetencemål inden for de tre områder: Didaktik, klasseledelse og relationsarbejde.

Da kompetencemålene går igen på de tre praktikkniveauer, skal man finde tegn på de studerendes opfyldelse af målene i beskrivelsen af det konkrete praktikkniveaus færdigheds- og vidensmål og i lyset heraf efterprøve, i hvilken grad de studerende har opnået de krav, der er gældende for det givne praktikkniveau.

Der ligger en indbygget progression i formuleringerne af praktikkniveaernes færdigheds- og vidensmål, der betyder, at vurderingen af de studerende må følge denne progression. Fx består en del af progressionen i, at den studerende på praktikkniveau I beskæftiger sig med en undervisningssekvens, hvorimod der på praktikkniveau III er tale om et længere undervisningsforløb med relation til årsplan og elevplaner.

Det betyder, at man ved prøven på niveau III kan forvente en mere dybdegående analyse og refleksion og dermed en større grad af kompleksitet i argumentationen, end tilfældet er på niveau I og II.

Til vurderingen er der opstillet tre kravniveauer, der følger 7-trinsskalaens begrundelser. I § 21 i *Bekendtgørelsen om Læreruddannelsen* er de tre kravniveauer præciseret. (Her er desuden tilføjet en beskrivelse af den ikke tilstrækkelige præstation).

- 0 | Utilstrækkeligt:** hvis ingen af kravniveauerne mestres, svarer det til karaktererne 00 eller -3.
- 1 | Tilstrækkeligt:** kan gøre rede for kendt viden, færdigheder og grundlæggende processer. Det er den præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål, der svarer til karakteren 2.
- 2 | Godt:** kan fremstille sammenhænge og analysere kendte situationer og problemstillinger gennem anvendelse af tilegnet viden og færdigheder og på den baggrund handle i pædagogisk praksis. Det er den gode præstation, med en del mangler og den jævne demonstration med en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, der svarer til karaktererne 7 og 4.
- 3 | Udmærket:** kan reflektere over og vurdere nye situationer og problemstillinger, som kræver selvstændige vurderinger og alternative måder at handle på i pædagogisk praksis. Det er den fremragende og den fortrinlige præstation, der svarer til karaktererne 12 og 10.

Kravniveauerne udgør et taksonomisk hierarki, hvor et højere kravniveau forudsætter et lavere kravniveau. Det vil sige, at mestring på kravniveau *udmærket* forudsætter mestring på kravniveauerne *godt* og *tilstrækkeligt*; og mestring på kravniveau *godt* forudsætter mestring på kravniveau *tilstrækkeligt*.

SAMMENHÆNG MELLEM PRAKTIKMODULET & PRØVEN

Forholdet mellem de studerendes praksis i praktikken og refleksionerne til prøven

Praktikfaget rummer to dimensioner: De studerende skal dels øve sig i at agere som lærer i en praktisk-pædagogisk praksis, og de skal dels lære at forholde sig analytisk til egen og andres praksis. Det, der foregår til prøven, skal have tæt relation til både øvelsen i at være lærer og til de analyser og refleksioner, der ligger i forlængelse heraf.

De studerende tager både til forberedelse og gennemførelse af prøven udgangspunkt i de erfaringer, de har gjort, og i det materiale, de har indsamlet og udarbejdet under praktikforløbet og har fastholdt i forskellige former for produkter, artefakter, portfolio eller lignende. Dette ligger til grund for deres udarbejdelse af praktikopgaven.

Praktikfaget skal forberedes, gennemføres og efterbehandles i et samarbejde mellem undervisningsfagene

og i modulerne bag lærerens grundfaglighed. I de studerendes analyser og vurderinger af praksis indgår der derfor også teoretisk viden fra arbejdet med disse fag.

De studerende har i praktikken fokus på et undervisningsfag, men flere og andre fag kan også være en del af praktikken. Det er imidlertid vigtigt at være bevidst om, at de studerende i prøven i praktikfaget vurderes efter praktikfagets kompetenceområder og -mål og ikke i de øvrige fags kompetencemål.

De studerendes ageren i selve praktikken på praktikskolen inddrages ikke i selve vurderingen til prøven. Denne vurderes forud for prøven ved modulgodkendelsen, der fungerer som indstilling til, at de studerende kan gå til kompetencemålsprøven. Bedømmelsen med karaktergivning tager derfor alene udgangspunkt i de studerendes præstation til selve prøven og praktikopgaven, ligesom det gælder ved andre prøver. Der gives en samlet vurdering af præstationen og praktikopgaven.

EKSAMINATORERNE'S ROLLE TIL PRØVEN

Til kompetencemålsprøven deltager altid to eksaminatorer. Den ene eksaminator er en praktislærer, og den anden er en underviser fra læreruddannelsen (UC-underviser). Ved to af prøverne deltager desuden en ekstern censor.

Til kompetencemålsprøven i praktik deltager netop to eksaminatorer, da dette er en prøve, der befinder sig i spændingsfeltet mellem praksis og viden i grundskolen og praksis og viden på professionshøjskolen - en kobling som tilegnes under uddannelsen, og som den professionelle lærer har med sig for hele tiden at kunne udvikle sin praksis.

Begge eksaminatorer er ligeværdige deltagere i prøven med forståelse og respekt for hinandens roller i samarbejdet om opgaven. Den fælles opgave er at få de studerendes teoretiske viden, erfaringsviden og praksisviden i spil i forhold til de studerendes valgte fokus fra praktikken. Praktislæreren og UC-underviseren supplerer derfor hinanden i forhold til i eksaminationen at få bragt de studerendes praksisviden i spil. De to eksaminatorer henter selv deres praksisviden fra to forskellige undervisningsarenaer og disse danner baggrund for deres forskellige tilgang til prøven og de spørgsmål, de stiller til de studerende undervejs til prøven.

Det er derfor vigtigt, at samtalen til prøven bygger på forskellige former for spørgsmål for at støtte de studerende i at forholde sig undersøgende og reflekterende, herunder også at spørgsmålene sikrer, at de studerende får mulighed for at bevæge sig på alle tre kravniveauer, som er beskrevet ovenfor, jf. BEK § 21.

Spørgsmålene kan have forskellig karakter:

- ▶ Der kan stilles spørgsmål til selve opgaven, fx afklarende og undersøgende
- ▶ Der kan stilles spørgsmål til erfaringer, de studerende har gjort sig i praktikken
- ▶ Der kan stilles spørgsmål til begrundelser for de valg i praksis, de studerende har gjort sig
- ▶ Der kan stilles spørgsmål til begrundelser for

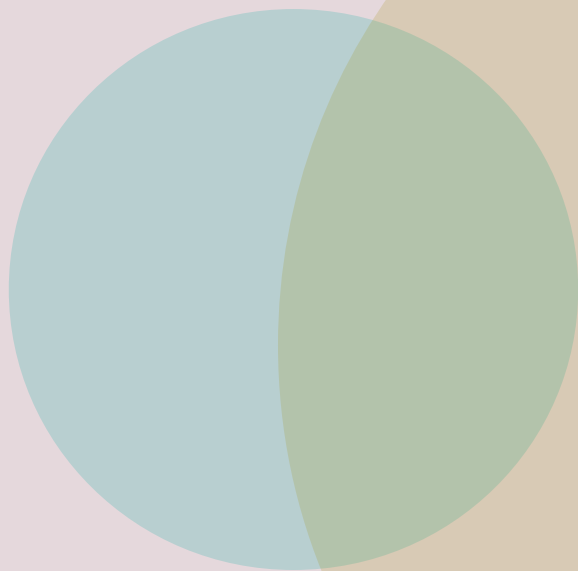
- de teoretiske overvejelser, de studerende har gjort sig
- ▶ Der kan stilles spørgsmål til de studerendes medbragte materiale
- ▶ Der kan stilles spørgsmål til, hvorvidt de studerende ville handle, agere, planlægge etc. anderledes en anden gang

Praktislærere har viden om praksis, og de kan i særlig grad være med til, at den praksis, som den studerende refererer til, kommer i fokus til prøven. Praktislæreren kan med fordel inddrage det materiale fra en fælles grundskolekontekst, som den studerende medbringer til prøven, og gøre det til en aktiv del af samtalen ved den mundtlige prøve. UC-underviseren har med sin erfaring fra den fælles uddannelsespraksis også til eksaminationen til opgave at understøtte de studerendes anvendelse af teoretisk viden i analyse og refleksion over praksis.

Votering, karaktergivning og tilbagemelding til de studerende

Voteringen styres af *Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse*: (BEK nr. 262 af 20/03/2007).: § 15. Hvis der medvirker flere censorer eller flere eksaminatorer ved bedømmelsen, har de under ét henholdsvis censor- og eksaminatorkompetencen efter § 14, stk. 1. Inden for hver gruppe, henholdsvis censorgruppen og eksaminatorgruppen, fastsættes bedømmelsen i tilfælde af uenighed som gennemsnittet af de enkelte bedømmelser afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt i mellem to karakterer.

BILAG

- A** | Kompetencemål for Praktik
- B** | Studieordningens fællesdel
- C** | 7-trinsskalaen
- D** | Oversigt over centrale bidrag til videngrundlaget for faget praktik

BILAG A | KOMPETENCEMÅL FOR PRAKTIK

Praktik omhandler den (1) praktisk/pædagogiske dimension, der retter sig mod lærerens arbejde med elever og (2) den analytiske dimension, der retter sig mod at kunne undersøge egen og andres praksis. Praktik sammenbinder læreruddannelsens fag og den studerendes arbejde på praktikskolen.

Kompetenceområder:

Kompetenceområde 1: Didaktik

Kompetenceområde 2: Klasseledelse

Kompetenceområde 3: Relationsarbejde

Kompetenceområde 1: Didaktik omhandler målsætning, planlægning, gennemførelse, evaluering og udvikling af undervisning, herunder læringsmålstyret undervisning.

Kompetencemål: Den studerende kan i samarbejde med kolleger begrundet målsætte, planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning.

Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om
1. praktikniveau	
målsætte, planlægge, gennemføre og evaluere undervisningssekvenser i samarbejde med medstuderende og kolleger,	folkeskolens formål og læreplaner, principper for undervisningsplanlægning, undervisningsmetoder og organisering af elevaktiviteter under hensyntagen til elevernes forudsætninger,
redegøre for tegn på elevernes udbytte af undervisningen i forhold til formulerede mål og	evalueringsformer og tegn på elevers målopnåelse på praktikskolen,
analysere undervisningssekvenser med henblik på udvikling af undervisningen,	observations-, dataindsamlings- og dokumentationsmetoder,
2. praktikniveau	
planlægge, gennemføre og evaluere et differentieret undervisningsforløb i samarbejde med medstuderende med anvendelse af en variation af metoder, herunder anvendelsesorienterede undervisningsformer og bevægelse i undervisningen,	undervisningsmetoder, principper for undervisningsdifferentiering, læremidler og it,
evaluere undervisningsforløb og elevers læringsudbytte,	formative og summative evalueringsmetoder samt test,
observere egen praksis og den enkelte elevs læring med henblik på udvikling af undervisningen,	observations-, dataindsamlings- og dokumentationsmetoder.
3. praktikniveau	
planlægge, gennemføre og evaluere længerevarende undervisningsforløb under hensyntagen til elev- og årsplaner i samarbejde med medstuderende og skolens øvrige ressourcepersoner,	organisations-, undervisnings-, og samarbejdsformer,
evaluere elevers læringsudbytte og undervisningens effekt og	metoder til formativ og summativ evaluering og
udvikle egen og andres praksis på et empirisk grundlag.	observations-, dataindsamlings- og dokumentationsmetoder.

Kompetenceområde 2: Klasseledelse omhandler organisering og udvikling af elevernes faglige og sociale læringsmiljø.

Kompetencemål: Den studerende kan lede undervisning samt etablere og udvikle klare og positive rammer for elevernes læring, og klassens sociale fællesskab.

Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om
1. praktiktiveau	
lede elevernes deltagelse i undervisningen,	klasseledelse
2. praktiktiveau	
udvikle tydelige rammer for læring og for klassens sociale liv i samarbejde med eleverne og	klasseledelse, læringsmiljø og klassens sociale relationer og
3. praktiktiveau	
lede inklusionsprocesser i samarbejde med eleverne.	læringsmiljø, inklusion, konflikthåndtering og mobning.

Kompetenceområde 3: Relationsarbejde omhandler kontakt og relationer til elever, kolleger, forældre og skolens ressourcepersoner.

Kompetencemål: Den studerende kan varetage det positive samarbejde med elever, forældre, kolleger og andre ressourcepersoner og reflektere over relationers betydning i forhold til undervisning samt elevernes læring og trivsel i skolen.

Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om
1. praktiktiveau	
kommunikere lærings- og trivselsfremmende med elever,	kommunikation, elevtrivsel, motivation, læring og elevrelationer,
kommunikere med forældre om undervisningen og skolens formål og opgave,	skole-hjemsamarbejde,
2. praktiktiveau	
samarbejde dialogisk med elever og kolleger om justering af undervisningen og elevernes aktive deltagelse,	kommunikation, involverende læringsmiljøer, motivation og trivsel,
kommunikere skriftligt og mundtligt med forældre om formål og indhold i planlagte undervisningsforløb,	professionel kommunikation - mundtligt og digitalt,
3. praktiktiveau	
støtte den enkelte elevs aktive deltagelse i undervisningen og i klassens sociale liv, samarbejde med forskellige parter på skolen, og	anerkendende kommunikation, og ligeværdigt samarbejde, inklusionsprocesser og
kommunikere med forældre om elevernes skolegang.	processer, der fremmer godt skole-hjemsamarbejde og samarbejdsformer ved forældremøder og forældresamtaler og kontaktgrupper.

BILAG B | STUDIEORDNINGENS FÆLLESDEL

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Fællesdel/institutionsdel af studieordningen	16
2. Prøver i læreruddannelsen	16
2.1. Regelgrundlag	16
2.2. Usædvanlige forhold	16
2.3. Oversigt over bedømmelser i uddannelsen	17
2.4. Prøveformer i studieordningens fællesdel	17
2.5. Individuel eller gruppeprøve og ikke selvstændig bedømmelse	17
2.5.1. Individuel bedømmelse, individuel prøve eller gruppeprøve	17
2.5.2. Ikke selvstændig bedømmelse af skriftlige prøveprodukter	17
2.6. Eksamenssprog	18
2.7. Hjælpe midler	18
2.8. Særlig tilrettelæggelse af prøver	18
2.9. Særlige prøvevilkår	18
2.10. Anonymitet og fortrolighed	18
3. Deltagelsespligt og mødepligt	18
3.1. Konsekvenser af manglende overholdelse af deltagelsespligten som forudsætningskrav for gennemførelse af moduler og adgangen til kompetencemålsprøve	18
3.2. Mødepligt	19
4. Tilmelding til prøver	19
5. Sygeprøve	19
6. Eksamenssnyd	20
6.1. Brug af egne og andres arbejde - plagiat	20
6.2. Foranstaltninger i tilfælde af eksamenssnyd og forstyrrende adfærd ved eksamen	20
6.3. Formodning om eksamenssnyd, herunder plagiering under og efter prøven	20
6.4. Proces ved afklaring af eksamenssnyd, herunder plagiering	20
6.5. Sanktioner overfor eksamenssnyd og forstyrrende adfærd under prøven	21
7. Klage	21
7.1. Klager over eksaminationsgrundlaget mv., prøveforløbet og/eller bedømmelsen	21
7.2. Anke	22
7.3. Klager over afgørelser truffet af en uddannelsesinstitution eller et ankenævn (retlige spørgsmål)	22
8. Kompetencemålsprøver	23
8.1. Kompetencemål	23
8.2. Delprøver, indbyrdes sammenhæng og vurdering	23
8.3. Placering af prøverne i uddannelsesforløbet	23
8.4. Gruppestørrelse, eksaminationstider og sideantal i skriftlige arbejder ved gruppeprøver	23
8.5. Definition af en normalside	24
8.6. Aflevering af skriftlige arbejder	24
9. Prøverne i Lærerens grundfaglighed	24
9.1. Prøven i Almen dannelse	24
9.2. Prøverne i Pædagogik og lærerfaglighed	24
10. Prøven i undervisningsfaget Billedkunst	25
11. Prøven i undervisningsfaget Biologi	25
12. Prøven i undervisningsfaget Dansk 1.-6. klassetrin	26
13. Prøven i undervisningsfaget Dansk 4.-10. klassetrin	27
14. Prøven i undervisningsfaget Engelsk 1.-6. klassetrin	27
15. Prøven i undervisningsfaget Engelsk 4.-10. klassetrin	28
16. Prøven i undervisningsfaget Fransk	29

17. Prøven i undervisningsfaget Fysik/kemi	29
18. Prøven i undervisningsfaget Geografi	30
19. Prøven i undervisningsfaget Historie	31
20. Prøven i undervisningsfaget Håndværk og design	31
21. Prøven i undervisningsfaget Idræt 1.-6. klassetrin	32
22. Prøven i undervisningsfaget Idræt 4.-10. klassetrin	32
23. Prøven i undervisningsfaget Kristendomskundskab/religion	32
24. Prøven i undervisningsfaget Madkundskab	33
25. Prøven i undervisningsfaget Matematik 1.-6. klassetrin	33
26. Prøven i undervisningsfaget Matematik 4.-10. klassetrin	34
27. Prøve i undervisningsfaget Musik	34
28. Prøven i undervisningsfaget Natur/teknologi	34
29. Prøven i undervisningsfaget Samfundsfag	35
30. Prøven i undervisningsfaget Tysk	35
31. Tilrettelæggelse af prøver i praktik på niveau I, II og III	36
32. Krav til udformning af professionsbachelorprojektet	37
32.1 Stave- og formuleringsevne i professionsbachelorprojektet	37
32.2 Prøven i professionsbachelorprojektet	37
33. Dispensation	37
34. Ikrafttrædelse	37

FÆLLESDEL/INSTITUTIONSDEL AF STUDIEORDNINGEN

Studieordningen for læreruddannelsen består af to dele:

Studieordningens *fællesdel* udarbejdet i fællesskab af de professionshøjskoler, der er godkendt til at udbyde uddannelsen, og som indeholder regler om følgende:

- ▷ Afsluttende prøver for hvert undervisningsfag, Pædagogik og lærerfaglighed samt Almen dannelse, herunder prøveform og tilrettelæggelse.
- ▷ Særlig tilrettelæggelse af prøver for studerende, der har opnået merit for moduler, der kvalificerer til den afsluttende prøve
- ▷ Tilrettelæggelse af prøver i praktik på niveau I, II og III.
- ▷ Krav til udformning af professionsbachelorprojektet.

Studieordningens *institutionsdel* udarbejdet af den enkelte professionshøjskole, og som indeholder regler om læreruddannelsen lokalt.

Dette dokument udgør studieordningens fællesdel.

2. Prøver i læreruddannelsen

2.1. Regelgrundlag

Prøverne i læreruddannelsen afholdes i overensstemmelse med:

- ▷ BEK nr. 1068 af 08/09/2015, om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen "Uddannelsesbekendtgørelsen", se <https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=174218>
- ▷ BEK nr. 1046 af 30/6/2016, om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser "Eksamensbekendtgørelsen", se <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183396>

- ▷ BEK nr. 114 af 03/02/2015 om karakterskala og anden bedømmelse "Karakterbekendtgørelsen", se <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=167998>
- ▷ BEK nr. 1047 af 30/6/2016 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser "LEP-bekendtgørelsen", se <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183397>
- ▷ BEK nr. BEK nr. 85 af 26/01/2016 om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser "Adgangsbekendtgørelsen", § 38 se <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=177119>
- ▷ Uddannelses- og forskningsministeriet: Om prøver i læreruddannelsen (LU13). Brev til Danske professionshøjskoler af 1. september 2015

2.2. Usædvanlige forhold

Dette dokument henviser visse steder til, at de fastsatte regler kan fraviges, hvis det er begrundet i "usædvanlige forhold". Ved afgørelse af, om der i en konkret situation foreligger usædvanlige forhold, vil følgende lægges til grund:

Et usædvanligt forhold er kendetegnet ved at være pludseligt opståede forhold, som den studerende ikke har kunnet sikre sig mod – fx pludseligt opstået og dokumenteret sygdom hos den studerende selv eller hos den nærmeste familie, dødsfald i den nærmeste familie eller andre forhold, som vedrører den enkelte studerende, og som den studerende ofte vil være uden skyld i. Endvidere vil fx borgerligt ombud som domsmand eller nævning være omfattet af begrebet.

2.3. Oversigt over bedømmelser i uddannelsen

Ved afslutningen af hvert modul eller flerhed af moduler evalueres den studerendes udbytte af modulet eller modulerne. Evalueringsformen fremgår i den fælles hhv. den institutionelle del af studieordningen.

Når evalueringen sker i form af en prøve, kan denne være ekstern eller intern.

Eksterne prøver bedømmes af en underviser og en censor, hvor censorer er beskikket af Styrelsen for Videregående Uddannelser. Ved de eksterne prøver i praktik medvirker en underviser, en praktislærer og en ekstern censor. Interne prøver i praktik bedømmes af en eller to undervisere fra uddannelsesinstitutionen og en eller to praktislærere.

2.4. Prøveformer i studieordningens fællesdel

Prøverne, som afslutter

- ▷ Lærerens grundfaglighed
- ▷ Undervisningsfagene
- ▷ Praktik
- ▷ Professionsbachelorprojektet

er eksterne, dog er en af prøverne i praktikken og en prøve i Lærerens grundfaglighed i hovedområdet pædagogik og lærerfaglighed intern. Prøveformerne er nærmere beskrevet i kap. 9-32.

2.5. Individuel eller gruppeprøve og ikke selvstændig bedømmelse

2.5.1. Individuel bedømmelse, individuel prøve eller gruppeprøve

En individuel *bedømmelse* er en bedømmelse af en enkelt eksaminands præstation – ved alle prøver skal der altid foretages individuel bedømmelse.

En prøve tilrettelægges enten som en individuel prøve eller som en gruppeprøve. Fastlæggelse af prøveform fremgår af beskrivelsen af den enkelte prøve i denne studieordning.

Ved en individuel *prøve* forstås eksamination af en enkelt eksaminand – den studerende går alene til eksamensbordet – med efterfølgende bedømmelse/karaktergivning.

Ved en individuel mundtlig prøve, hvor den studerende eksamineres på grundlag af en gruppefremstillet opgave, må de øvrige medlemmer af gruppen ikke være til stede i prøvelokalet, før de selv skal eksamineres.

Ved en gruppeprøve forstås en eksamination af hele gruppen på samme tid – alle gruppens medlemmer går sammen til eksamensbordet – med efterfølgende bedømmelse/karaktergivning.

Ved en mundtlig gruppeprøve vil den enkelte studerende blive eksamineret på en sådan måde, at det sikres, at der kan foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

2.5.2. Ikke selvstændig bedømmelse af skriftlige prøveprodukter

Ikke selvstændig bedømmelse er en samlet bedømmelse af fx mundtlige og skriftlige delprøver/én samlet karakter.

Når der i en prøve indgår et skriftligt arbejde, hvilket kan være tilfældet, både når der er tale om en individuel prøve og en gruppeprøve, fremgår det af beskrivelsen af den enkelte prøve i denne studieordning, at der skal foretages en ikke selvstændig bedømmelse af den skriftlige præstation.

Hvis det for en gruppeprøve er bestemt, at der ikke skal gives en selvstændig karakter, men en samlet karakter, skal der ikke ske individualisering af den skriftlige opgave.

Det betyder, at der ikke i læreruddannelsen skal ske individualisering af de skriftlige gruppeprøveprodukter.

2.6. Eksamenssprog

Prøverne skal aflægges på forståeligt dansk, medmindre det er en del af den enkelte prøves formål at dokumentere færdigheder i fremmedsprog.

Prøverne kan aflægges på svensk eller norsk i stedet for dansk, medmindre prøvens formål er at dokumentere den studerendes færdigheder i dansk. Der kan dog for de enkelte prøver være angivet et andet sprog.

Studerende, med andet modersmål end dansk, kan søge om dispensation fra kravet om, at stave- og formuleringsevne indgår i bedømmelsen af professionsbachelorprojektet, samt de prøver, hvor det af studieordningen fremgår, at de nævnte kompetencer indgår i bedømmelsen. Ansøgningen sendes til egen institution senest 4 uger før prøvens afvikling. Normalt vil der ikke kunne gives dispensation i dansk.

Studerende med et andet modersmål end dansk kan søge om at medbringe ordbøger til prøver, når hjælpemidler ikke må anvendes til prøven. Ansøgningen sendes til egen institution senest 4 uger før prøvens afvikling.

Uddannelsen kan, hvor der foreligger usædvanlige forhold, dispensere fra den fastsatte tidsfrist. Ansøgning om dispensation skal indgives til egen institution.

2.7. Hjælpemidler

Hjælpemidler, herunder elektroniske, er tilladt ved prøver og i forberedelse, med mindre andet er særskilt anført for den enkelte prøve.

2.8. Særlig tilrettelæggelse af prøver

Særlig tilrettelæggelse af prøver finder sted på uddannelsesstedet for studerende, der har opnået merit for moduler, der kvalificerer til den afsluttende prøve. I disse tilfælde reduceres det minimumsomfang, angivet i ECTS, der er beskrevet i studieordningens institutionsdel for adgang til hver af de afsluttende prøver. Prøvernes indhold og form er beskrevet i kap. 9-32.

2.9. Særlige prøvevilkår

Studerende kan, hvor det er begrundet i fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, til prøver søge om tilladelse til at anvende hjælpemidler af relevant karakter. Ansøgningen skal indgives til egen institution senest 4 uger før prøven afvikles. Der kan dispenseres fra ansøgningsfristen ved pludselig opståede helbredsmæssige problemer. Ansøgningen skal ledsages af en lægeattest, udtalelse fra f.eks. tale-, høre-, ordblinde eller blindeinstitution eller anden dokumentation for helbredsmæssige forhold eller relevant specifik funktionsnedsættelse.

2.10. Anonymitet og fortrolighed

Personlige oplysninger vedrørende elever og lærere indsamlet af studerende i praktik og i forbindelse med praksistilknytning er fortrolige data, og skal behandles fortroligt.

Derfor skal personoplysninger anonymiseres i skriftlige produkter, som indgår i prøver, og den studerende har ansvar for at håndtere data under dataindsamlingen og opbevaringen af data, så fortrolighed og anonymitet opretholdes.

3. Deltagelsespligt og mødepligt

3.1. Konsekvenser af manglende overholdelse af deltagelsespligten som forudsætningskrav for gennemførelse af moduler og adgangen til kompetencemålsprøve
Deltagelsespligten, herunder mødepligten (se nedenfor), kan være et forudsætningskrav (betingelse) for at gennemføre uddannelsens moduler. Deltagelsespligt hhv. mødepligt for det enkelte modul fremgår af studieordningens institutionsdel. Forudsætningskrav til prøverne fremgår af denne fælles del af studieordningen.

Manglende opfyldelse af *forudsætningskrav*:

Fx manglende opfyldelse af:

- ▷ afleveringsfrist
- ▷ afleveringsform
- ▷ formkrav til skriftlig opgave, projekt, læringsportfolio el. lign.
- ▷ mødepligt

vil ligestilles med udeblivelse fra prøven, og den studerende har brugt et (1) prøveforsøg.

Manglende opfyldelse af formkrav til *indholdet*:

Hvis en skriftlig opgave ikke er udarbejdet med et *re- deligt indhold*, eller hvis den indeholder f.eks. tekst, figurer, tabeller, skabeloner, som andre har ophavsret til (plagiat), uden der er henvisning hertil, kan opgaven blive afvist.

Hvis indholdskravet er forudsætningskrav til prøven, og opgaven afvises, ligestilles det med udeblivelse fra prøven, og den studerende har brugt én (1) prøvegang. Kriterier for ophør af indskrivning for studerende, som ikke er studieaktive:

Studerende, der ikke har bestået mindst én kompetencemålsprøve i en sammenhængende periode på mindst 1 år (manglende studieaktivitet), udskrives af uddannelsen.

3.2. Mødepligt

Mødepligt betyder, at den studerende fysisk skal være til stede, hvor undervisningsaktiviteten afvikles. Hvis der er mødepligt til en undervisningsaktivitet, vil det fremgå under reglerne for det enkelte modul.

Særlig registrering af mødepligt

Når mødepligt er foreskrevet i de enkelte moduler, foretages registrering af studerendes fremmøde til undervisningsaktiviteter på uddannelsen. De studerende orienteres forinden skriftligt om rammerne for registreringen. Registreringsformen kan variere og foretages af underviser, studerende o.a. Nærmer en studerende sig grænsen for overskridelse af mødepligten, varsles den studerende skriftligt om mulige konsekvenser. Deltagelsespligten er uddybende beskrevet i institutionsdelen af studieordningen.

4. Tilmelding til prøver

I Læreruddannelsen er moduler og kompetencemålsprøver strukturelt afkoblede. Med andre ord er der ikke knyttet bestemte moduler til bestemte prøver i kompetencemål, og bestemte prøver i kompetencemål påkræver ikke et bestemt modulindhold eller omfang eller en bestemt rækkefølge.

På nogle professionshøjskoler er der automatisk tilmelding til prøver, på andre professionshøjskoler er der ikke automatisk tilmelding. Er der ikke automatisk tilmelding til prøver, skal den studerende aktivt tilmelde sig kompetencemålsprøverne. Procedure herfor udmeldes på den enkelte professionshøjskole.

Hvis der er automatisk tilmelding til prøver, er begyndelse på et modul samtidig automatisk tilmelding til de tilhørende prøver. Hvad angår prøverne i lærerens grundfaglighed, undervisningsfag, praktik og i professionsbachelorprojektet foretages den automatiske tilmelding, når studieordningens bestemmelser om ECTS-minimumsomfang er opfyldt. Ønsker den studerende at

supplere ECTS-minimumsomfanget for prøven, er den studerende automatisk tilmeldt prøven ved påbegyndelsen af det afsluttende modul for faget.

Institutionen kan fravige den automatiske tilmelding, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold, herunder dokumenteret handicap.

Ved tilmelding bruges en prøvegang. Dette gælder dog ikke, hvor den studerende bliver forhindret i at deltage i prøven på grund af dokumenteret sygdom og barsel. Er en prøve ikke bestået, er den studerende fortsat tilmeldt prøven. Dog kan den studerende kun deltage 3 gange i samme prøve. Uddannelsesinstitutionen kan tillade yderligere prøvegange, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold. I vurderingen af om der foreligger usædvanlige forhold, kan spørgsmålet om studieegnethed ikke indgå.

5. Sygeprøve

En studerende, der har været forhindret i at gennemføre en prøve på grund af dokumenteret sygdom eller af anden uforudseelig grund, får mulighed for at aflægge (syge)prøven i samme eller efterfølgende prøvetermin.

Er det en prøve, der er placeret i uddannelsens sidste eksamenstermin, skal den studerende have mulighed for at aflægge prøven i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Delprøver udgør ét integreret bedømmelsesgrundlag, og den studerendes præstation på tværs af delprøverne udgør én samlet præstation. Om der er behov for en faktisk omprøvning af alle dele (eller kun fx den mundtlige del), hvis en studerende fx pga. sygdom er forhindret i deltagelse i en delprøve, må bero på de anvendte prøveformer, herunder det forhold, at samme censor og eksaminator skal bedømme delprøverne på baggrund af den samlede præstation på tværs af delprøverne mhp at give én samlet karakter. Lederen af uddannelsen vurderer i hvert enkelt tilfælde omfanget af omprøvningen.

Sygeprøven kan være identisk med næste ordinære prøve. Ofte vil sygeprøven være sammenfaldende med en evt. omprøve, men den studerende skal selv holde sig orienteret om, hvornår (syge)prøven afvikles, og selv tilmelde sig. Uddannelsen opfordrer derfor studerende til, så snart raskmelding foreligger, at kontakte studieadministrationen på uddannelsen for nærmere afklaring om tidspunkt for sygeprøve.

Sygdom skal dokumenteres ved lægeattest/-erklæring/

friattest¹. Institutionen skal senest have modtaget friattest tre (3) hverdage efter prøvens afholdelse. Studerende, der bliver akut syge under en prøves afvikling, skal dokumentere, at vedkommende har været syg på den pågældende dag.

Dokumenteres sygdom ikke efter ovenstående regler, har den studerende brugt ét (1) prøveforsøg.

Den studerende skal selv afholde udgiften til friattest.

6. Eksamenssnyd

En eksaminand skal ved aflevering af en skriftlig besvarelse med sin underskrift bekræfte, at opgaven er udfærdiget uden uretmæssig hjælp.

6.1. Brug af egne og andres arbejde - plagiat

Eksamenssnyd ved plagiering omfatter tilfælde, hvor en skriftlig opgave, som udgør bedømmelsesgrundlag, helt eller delvist fremtræder som produceret af eksaminanden eller eksaminanderne selv, selv om opgaven

- ▷ omfatter identisk eller næsten identisk gengivelse af andres formuleringer eller værker, uden at det gengivne er markeret med anførselstegn, kursivering, indrykning eller anden tydelig markering med angivelse af kilden; omfatter større passager med et ordvalg, der ligger så tæt på et andet værk eller lignende formuleringer m.v., at man ved sammenligning kan se, at passagerne ikke kunne være skrevet uden anvendelse af det andet værk
- ▷ omfatter brug af andres ord eller idéer, uden at disse andre er krediteret på behørig vis
- ▷ genbruger tekst og/eller centrale idéer fra egne tidligere bedømte arbejder uden iagttagelse af bestemmelserne i punkt. 1 og 2

6.2. Foranstaltninger i tilfælde af eksamenssnyd og forstyrrende adfærd ved eksamen

- ▷ En eksaminand, der utvivlsomt under en prøve uretmæssigt skaffer sig hjælp eller
- ▷ giver en anden eksaminand hjælp til besvarelse af en opgave eller
- ▷ benytter ikke tilladte hjælpemidler og/eller en eksaminand, der under en prøve

¹ Lægeforeningens attestudvalg har oplyst følgende: "Hvor studerende har behov for dokumentation for, at sygdom er årsag til manglende evne til fremmøde eller til at gennemføre en prøve, må vedkommende anmode om lægeattest. Der er ikke nogen formular til en sådan attest, og der er derfor tale om såkaldt friattest, som lægen skriver på "sit brevpapir". Lægen vil opkræve honorar for attesten hos den studerende. Honoraret fastsættes af lægen efter medgået tid.

▷ udviser forstyrrende adfærd

kan af lederen af uddannelsen eller den, som lederen af uddannelsen bemyndiger hertil, eller bedømmerne i enighed bortvises fra prøven, mens den stadig pågår. I så tilfælde vurderes berettigelsen heraf i forbindelse med den efterfølgende afgørelse.

I mindre alvorlige tilfælde af forstyrrende adfærd gives først en advarsel.

6.3. Formodning om eksamenssnyd, herunder plagiering under og efter prøven

Hvis der under eller efter en prøve opstår formodning om, at en eksaminand

- ▷ uretmæssigt har skaffet sig eller ydet hjælp eller
- ▷ har udgivet en andens arbejde for sit eget (plagiat) eller
- ▷ har anvendt eget tidligere bedømt arbejde eller dele heraf uden henvisning (plagiat)

indberettes det straks til lederen på uddannelsen.

6.4. Proces ved afklaring af eksamenssnyd, herunder plagiering

Udsættelse af prøven

Vedrører indberetningen om eksamenssnyd som plagiering i en skriftlig opgave, hvor opgaven er bedømmelsesgrundlag ved en senere mundtlig prøve, udsætter lederen af uddannelsen prøven, hvis det ikke er muligt at afklare forholdet inden den fastsatte prøvedato.

Indberetningens form og indhold

Indberetning om eksamenssnyd skal ske uden unødigt forsinkelse. Med indberetningen skal følge en skriftlig fremstilling af sagen til lederen på uddannelsen, der omfatter oplysninger, der kan identificere de indberettede personer, samt en kort redegørelse og den foreliggende dokumentation for forholdet. Er der tale om gentagelsestilfælde for én eller flere af de indberettede personer, skal dette oplyses.

Ved indberetning af plagiering skal de plagierede dele markeres med tydelig henvisning til de kilder, der er plagieret fra. Den plagierede tekst skal ligeledes markeres i kildeteksten.

Inddragelse af eksaminanden - partshøring

Lederen af uddannelsen afgør, om høringen af den studerende skal ske mundtligt, skriftligt eller en kombination heraf. Ved den mundtlige partshøring indkaldes eksaminanden

til en samtale for nærmere belysning af sagsforholdet med henblik på at præsentere vedkommende for dokumentationen for formodningen af eksamenssnyd og for at høre eksaminandens opfattelse af sagen. Eksaminanden har ret til at møde med en ledsager.

Ved den skriftlige partshøring fremsendes dokumentationen for formodningen af eksamenssnyd med henblik på at anmode om den studerendes skriftlige opfattelse af sagen.

6.5. Sanktioner overfor eksamenssnyd og forstyrrende adfærd under prøven

Hvis lederen af uddannelsen efter belysning af sagsforholdet får bekræftet formodningen om eksamenssnyd, og handlingen har fået eller ville kunne få betydning for bedømmelsen, bortviser lederen af uddannelsen eksaminanden fra prøven.

I mindre alvorlige tilfælde gives først en advarsel.

Under skærpene omstændigheder kan lederen af uddannelsen bortvise i kortere eller længere perioder. I sådanne tilfælde gives en skriftlig advarsel om, at gentagelser kan medføre varig bortvisning.

En bortvisning medfører, at en eventuel karakter for den pågældende prøve bortfalder, og at eksaminanden har brugt et (1) prøveforsøg.

Eksaminanden kan ikke deltage i syge-/omprøve, men kan først deltage i prøven ved uddannelsens næstkomende ordinære udbud af prøven.

Den studerende kan ikke deltage i undervisning eller prøver i perioden, hvor bortvisningen gælder.

7. Klage

Uddannelsen anbefaler, at eksaminanden søger vejledning hos studievejleder i forbindelse med klageprocedure og udarbejdelse af klage. Reglerne om klager over eksamen fremgår af *Eksamensbekendtgørelsen*, kap. 10

Faglige afgørelser i relation til brugt prøvegang og/eller bortvisning på grund af eksamenssnyd er endelig og kan ikke indbringes for en højere administrativ myndighed.

I eksamensbekendtgørelsen skelnes mellem klager over:

1. Eksaminationsgrundlaget mv., prøveforløbet og/eller bedømmelsen
2. Klager over retlige forhold

De to former for klage behandles forskelligt.

7.1. Klager over eksaminationsgrundlaget mv., prøveforløbet og/eller bedømmelsen

En eksaminand kan indsende en skriftlig og begrundet klage inden for en frist af 2 uger (14 kalenderdage), efter at bedømmelsen af prøven er bekendtgjort på sædvanlig måde. Hvis udløbet af fristen falder på en helligdag, er det den første hverdag derefter, som er fristudløbsdagen. Uddannelsen kan dispensere fra fristerne, hvis der foreligger usædvanlige forhold.

Der kan klages over:

- ▷ prøvegrundlaget, herunder prøvespørgsmål, opgaver og lignende, samt dets forhold til uddannelsens mål og krav
- ▷ prøveforløbet
- ▷ bedømmelsen

Klagen kan vedrøre alle prøver, herunder skriftlige, mundtlige samt kombinationer heraf samt praktiske prøver. Klagen stiles til studielederen for uddannelsen og sendes til egen institution.

Klagen forelægges straks for de oprindelige bedømmere, dvs. eksaminator og censor ved den pågældende prøve. Udtalelsen fra bedømmerne skal kunne danne grundlag for institutionens afgørelse vedrørende faglige spørgsmål. Institutionen fastsætter normalt en frist på 2 uger (14 kalenderdage) for afgivelse af udtalelserne. Umiddelbart efter at bedømmernes udtalelse foreligger, får klageren lejlighed til at kommentere udtalelserne indenfor en frist af normalt en uge.

Afgørelsen træffes af institutionen på grundlag af bedømmernes faglige udtalelse og klagerens eventuelle kommentarer til udtalelsen.

Afgørelse skal være skriftlig og begrundet, og kan gå ud på

- ▷ tilbud om en ny bedømmelse (ombedømmelse)
  - dog kun ved skriftlige prøver
- ▷ tilbud om en ny prøve (omprøve)
- ▷ at den studerende ikke får ikke medhold i klagen

Beslattes det, at der skal gives tilbud om en ombedømmelse eller omprøve, udpeger lederen af uddannelsen nye bedømmere. Ombedømmelse kan alene tilbydes i skriftlige prøver, hvor der foreligger materiale til bedømmelse, da nye bedømmere ikke kan (om)bedømme en allerede afholdt mundtlig prøve, og da de oprindelige

bedømmeres notater er personlige og ikke udleveres.

Går afgørelsen ud på tilbud om ombedømmelse eller omprøve, skal klageren informeres om, at ombedømmelse eller omprøve kan resultere i lavere karakter. Den studerende skal, indenfor en frist af 2 uger (14 kalenderdage) efter at afgørelsen er afgivet, acceptere tilbuddet. Der er ikke mulighed for at fortryde sin accept. Hvis den studerende ikke accepterer inden for fristen gennemføres ombedømmelse eller omprøve ikke.

Ombedømmelse eller omprøve skal finde sted snarest muligt.

Ved ombedømmelse skal bedømmerne have forelagt sagens akter: Opgaven, besvarelsen, klagen, de oprindelige bedømmeres udtalelser med klagers bemærkninger hertil samt institutionens afgørelser.

Bedømmerne meddeler institutionen resultatet af ombedømmelsen vedlagt en skriftlig begrundelse. Omprøve og ombedømmelse kan resultere i lavere karakter.

Hvis det besluttet at foretage en ny bedømmelse eller give tilbud om omprøve, gælder beslutningen alle de eksaminander, hvis prøve lider af samme mangel, som den der klages over.

7.2. Anke

Klageren kan indbringe institutionens afgørelse vedrørende faglige spørgsmål for et ankenævn. Ankenævnets virksomhed er omfattet af forvaltningsloven, herunder om inhabilitet og tavshedspligt.

Anken stiles til studieleder/uddannelsesleder for uddannelsen og sendes til studieadministrationen. Fristen for at anke er to uger (14 kalenderdage) efter eksaminanden er gjort bekendt med afgørelsen. De samme krav som ovenfor nævnt under klage (skriftlighed, begrundelse osv.) gælder også ved anke.

Ankenævnet består af to beskikkede censorer, der udpeges af censorformanden, en eksamensberettiget underviser og en studerende indenfor fagområdet (uddannelsen), som begge udpeges af studielederen for uddannelsen. Ankenævnet træffer afgørelse på grundlag af det materiale, som lå til grund for institutionens afgørelse og eksaminandens begrundede anke.

Ankenævnet behandler anken, og afgørelsen kan gå ud på

- ▷ tilbud om ny bedømmelse ved nye bedømmere, dog kun ved skriftlige prøver
- ▷ tilbud om ny prøve (omprøve) ved nye bedømmere eller
- ▷ at den studerende ikke får medhold i anken

Går afgørelsen ud på tilbud om ombedømmelse eller omprøve, skal klageren informeres om, at ombedømmelse eller omprøve kan resultere i lavere karakter. Den studerende skal, indenfor en frist af 2 uger (14 kalenderdage) efter at afgørelsen er afgivet, acceptere tilbuddet. Der er ikke mulighed for at fortryde sin accept. Hvis den studerende ikke accepterer inden for fristen gennemføres ombedømmelse eller omprøve ikke.

Ombedømmelse eller omprøve skal finde sted snarest muligt. Ved ombedømmelse skal bedømmerne have forelagt sagens akter: Opgaven, besvarelsen, klagen, de oprindelige bedømmeres udtalelser med klagers bemærkninger hertil samt institutionens afgørelser.

Ankenævnet skal have truffet afgørelse senest 2 måneder – ved sommereksamen 3 måneder – efter at anken er indgivet. Ankenævnets afgørelse er endelig, hvilket betyder, at sagen ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed for så vidt angår den faglige del af klagen.

7.3. Klager over afgørelser truffet af en uddannelsesinstitution eller et ankenævn (retlige spørgsmål)

Eksamensbekendtgørelsen definerer to typer klager: a. Eksamensklager (og anke) og b. Klage over retlige spørgsmål

Ad a. Eksamensklager og anke er beskrevet ovenfor. Det fremgår bl.a., at ankenævnets afgørelse (den faglige vurdering) ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Ad b. Klager over retlige spørgsmål kan fx være en klage over, at læreruddannelsen ikke har behandlet sagen i overensstemmelse med uddannelseslove eller bekendtgørelser, fx adgangs- og eksamensbekendtgørelsen endvidere at almindelige forvaltningsretlige grundsætninger ikke er overholdt, eller at afgørelsen i øvrigt er i strid med lovgivning eller konventioner.

Den studerende kan klage over retlige spørgsmål i forbindelse med afgørelse i en eksamensklagesag således.

Hvis den studerende mener:

- ▷ at bedømmerne har begået retlige fejl i deres afgørelse om enten omprøve eller ombedømmelse eller
- ▷ ankenævnet ikke var beslutningsdygtig, jf. reglerne om hvornår et ankenævn er beslutningsdygtigt

kan sådanne klager kan indbringes for læreruddannelsen inden for en frist af 2 uger (14 kalenderdage) fra den dag afgørelsen er meddelt klageren.

Hvis den studerende ikke får medhold i læreruddannelsens afgørelse om, at bedømmerne har begået retlige fejl i deres afgørelse om enten omprøve eller ombedømmelse eller læreruddannelsen vurderer, at ankenævnet var beslutningsdygtigt

kan vedkommende klage over denne afgørelse (i anden instans) til Styrelsen for Videregående Uddannelser på samme måde, som det er beskrevet nedenfor om klager over afgørelser truffet af læreruddannelsen efter eksamensbekendtgørelsen i øvrigt.

Klage over retlige spørgsmål i afgørelser, der er truffet af læreruddannelsen efter reglerne i eksamensbekendtgørelsen, kan indbringes for Styrelsen for Videregående Uddannelser. Klagen indgives til læreruddannelsen, der afgiver en udtalelse, som den studerende skal have lejlighed til at kommentere inden for en frist på normalt 1 uge. Læreruddannelsen sender klagen, udtalelsen og den studerendes eventuelle kommentarer til styrelsen. Fristen for indgivelse af klage til institutionen er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren.

8. Kompetencemålsprøver

8.1. Kompetencemål

Der henvises til de enkelte prøvers kompetencemål: BEK nr. 593 af 01/05/2015, om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen, bilag 1-4 se <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=170032>

Indholdsmæssigt er kompetencemålsprøvernes formål at dokumentere, i hvilken grad den studerende opfylder kravene til beherskelsen af de færdigheds- og vidensmål, som er beskrevet for det relevante kompetencemål, jf. bekendtgørelsens § 21, stk. 1 og 2. For prøver i undervisningsfagernes kompetencemål gælder det endvidere, at formålet er at sikre, at den studerende kan demonstrere kompetence til at varetage undervisningen i det pågældende fag i folkeskolen, jf. bekendtgørelsens § 21, stk. 3.

8.2 Delprøver, indbyrdes sammenhæng og vurdering

I henhold til bekendtgørelsen skal kompetencemålsprøverne i undervisningsfagene bestå af flere delprøver, og kompetencemålsprøverne i lærerens grundfaglighed kan bestå af flere delprøver.

En given prøvning af en studerende skal ikke teste den studerende i samtlige færdigheds- og vidensmål under det relevante kompetencemål.

Delprøverne er en del af samme bedømmelsesgrundlag, og de enkelte delprøver må gerne adressere samme færdigheds- og vidensmål flere gange og på tværs af delprøverne.

En kompetencemålsprøve udgør ét integreret bedømmelsesgrundlag, og den studerendes præstation på tværs af delprøverne udgør én samlet præstation. En delprøve udgør ikke i sig selv et selvstændigt bedømmelsesgrundlag.

8.3. Placering af prøverne i uddannelsesforløbet

Der henvises til den institutionelle del af studieordningen.

8.4. Gruppestørrelse, eksaminationstider og sideantal i skriftlige arbejder ved gruppeprøver

Eksaminationstider og sideantal for synopsis og skriftlige opgaver angivet i kap. 9-32, er overalt angivet for individuelle prøver. I tilfælde af gruppeprøver gælder nedenstående eksaminationstider og sidetal, som er fastsat i henhold til Eksamensbekendtgørelsen § 11, stk. 2. En gruppe består af 2-4 studerende med mindre andet er nævnt. Dog kan en gruppe til prøven i professionsbachelorprojektet kun bestå af 2 studerende. Der fastsættes følgende normer for eksaminationstider ved mundtlige gruppeprøver:

Antal studerende	Eksaminationstid i minutter		
1	30	45	60
2	50	75	100
3	65	95	130
4	75	115	150

Votering og efterfølgende bedømmelse/karaktergivning er indeholdt i ovenstående eksaminationstider. På tilsvarende vis reduceres det maksimale sidetal i skriftlige arbejder, som er udarbejdet af flere studerende, efter følgende tabel:

Antal studerende	Maksimalt antal normalsider i skriftlige arbejder			Bachelorprojektet
	5	10	15	
1	5	10	15	25 normalsider
2	9	18	25	35 normalsider
3	12	25	30	-
4	15	30	30	-

Definitioner på normalsidebegrebet og regler for bilag fremgår i afsnit 8.5. Regler for bedømmelse af skriftlige arbejder udarbejdet af flere studerende fremgår af afsnit 2.5.

8.5. Definition af en normalside

I alle skriftlige præstationer, som indgår i prøver i denne fælles del af studieordningen, defineres en normalside som 2.600 anslag inkl. tegn, mellemrum, illustrationer, tabeller, fodnoter mm. Illustrationer i form af billeder og modeller fylder anslagsmæssigt det antal anslag, som normal tekst ville udgøre på samme areal, som illustrationen fylder. Forside, indholdsfortegnelse samt litteraturliste er ikke medregnet heri.

Antallet af bilag skal reduceres til et minimum. Den studerende kan ikke forvente, at hverken underviseren/ praktislæreren eller censor læser bilag. Bilag kan aldrig udgøre et bedømmelsesgrundlag.

8.6. Aflevering af skriftlige arbejder

Tid og sted for aflevering af skriftlige arbejder fremgår af retningslinjer på den enkelte uddannelsesinstitution.

9. Prøverne i Lærerens grundfaglighed

9.1. Prøven i Almen dannelse

Prøven i Almen dannelse er en mundtlig prøve. Den mundtlige prøve har udgangspunkt i et kort skriftligt oplæg udarbejdet af den studerende. Afsættet for det skriftlige oplæg er den studerendes identifikation af en problemstilling, der knytter sig til etiske, politiske, demokratiske og religiøse udfordringer i skolen. Den studerende sætter særligt fokus på en problemstilling, der knytter sig til enten undervisningen, forældresamarbejdet eller skolen som en samfundsmæssig institution. Den udvalgte problemstilling behandles ud fra en analyse af kulturens, samfundets og skolens centrale værdier med sigte på egen lærerpraksis.

Til den mundtlige prøve skal den studerende kunne forholde sig til den beskrevne problemstilling under inddragelse af alle relevante færdigheds- og vidensmål. På baggrund heraf skal den studerende fremføre begrunde-

de forslag til, hvordan den behandlede problemstilling vil kunne håndteres ved selvstændig handling.

Det korte skriftlige oplæg indgår i bedømmelsen.

Prøven kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Omfanget af det korte skriftlige oplæg er maks. 5 normalsider. Sidetal følger gruppestørrelse.

Eksaminationstid: 30 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

Aflevering af kort skriftligt oplæg i angivet form og indhold til rette tid og sted

9.2. Prøverne i Pædagogik og lærerfaglighed

Prøven i Pædagogik og lærerfaglighed består af to prøver: en intern skriftlig prøve og en ekstern prøve bestående af to delprøver. De to prøver dækker tilsammen hovedområdet fire kompetencemål.

Den interne prøve

Den interne prøve består af en skriftlig opgave udarbejdet af den studerende, der dækker kompetenceområdet: Undervisning af tosprogede elever.

I opgaven analyseres en undervisningssituation, et undervisningsforløb og/eller et fagligt læremiddel fra et af den studerendes undervisningsfag på baggrund af en relevant problemstilling for dansk som andetsprog som dimension i fagene. I forlængelse af analysen giver den studerende handleforslag baseret på andetsprogsdidaktiske refleksioner med henblik på at imødekomme tosprogede elevers læring i det pågældende fag og faglige emne.

Prøven kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Omfang: maks. 10 normalsider. Sidetal følger gruppestørrelse.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

► Aflevering af opgave i angivet form og indhold til rette tid og sted

Den eksterne prøve

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

Prøven dækker kompetenceområderne: Elevens læring og udvikling, Almen undervisningskompetence og Specialpædagogik.

1. delprøve: Skriftlig prøve

Prøvens skriftlige del tager afsæt i en erfaret og dokumenteret case i forbindelse med et gennemført undervisningsforløb i skolen - beskrevet og begrundet.

Ud fra den valgte case formuleres et pædagogisk tema og en lærerfaglig problemstilling, der knytter an til undervisning i skolen. Temaet og problemstillingen skal rette sig mod kompetencemålene for Elevens læring og udvikling, Almen undervisningskompetence og Specialpædagogik og godkendes af den studerendes vejleder.

Temaet og problemstillingen undersøges og analyseres i lyset af relevant teori samt nationale og internationale forskningsresultater og på den baggrund diskuteres casen og undervisningsforløbet i et udviklings- og handlingsperspektiv.

Omfang inklusiv case: maks. 15 normalsider. Sidetallet følger gruppestørrelse.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Prøvens mundtlige del uddyber analyser, diskussioner og udviklingsperspektiver fra det skriftlige oplæg - med inddragelse af praksiselementer.

Eksaminationstid: 45 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Begge delprøver afvikles individuelt eller i grupper efter den studerendes valg.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▷ Aflevering af skriftlig del, inklusiv case i angivet form og indhold til rette tid og sted

10. Prøven i undervisningsfaget Billedkunst

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

Der skal være en indholdsmæssig sammenhæng mellem 1. delprøve og 2. delprøve.

1. delprøve: Praktisk prøve

Den praktiske delprøve har form af en udstilling, hvor den studerende præsenterer et selvvalgt og godkendt praktisk, eksperimenterende billedprojekt, som er dækkende for fagets 4 kompetenceområder.

Den praktiske prøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Delprøve 2 tager afsæt i delprøve 1.

Den mundtlige prøve udfolder sig som en samtale med udgangspunkt i en synopsis, som behandler en lærerfaglig problemstilling, der peger ind i flere af fagets kompetenceområder. Den studerende skal inddrage elementer hentet fra skolens praksis. Synopsis indgår i bedømmelsen.

Den mundtlige prøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Omfang af synopsis: maks. 5 normalsider. Sidetal følger gruppestørrelse.

Samlet eksaminationstid til de to delprøver: 60 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▷ Udarbejdelse af udstilling i angivet form og indhold til rette tid og sted
- ▷ Aflevering af synopsis i angivet form og indhold til rette tid og sted

11. Prøven i undervisningsfaget Biologi

Prøven består af 2 delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Skriftlig prøve

Den studerende skal forud for prøven i undervisningsfaget aflevere 5 skriftlige prøveprodukter inden for hovedområderne:

- ▷ Evolution og systematik
- ▷ Genetik og bioteknologi
- ▷ Krop og sundhed
- ▷ Økosystemer i vand herunder feltbiologiske undersøgelser i dansk natur
- ▷ Økosystemer på land herunder feltbiologiske undersøgelser i dansk natur

Det er et krav, at enten hovedområde 4 eller 5 skal indeholde tværfaglige perspektiver på miljømæssige

problemer. Hvert prøveprodukt skal omhandle en fagdidaktisk problemstilling, der inddrager biologifaget på et lærerfagligt niveau, der er relateret til et eller flere af fagets kompetenceområder. Prøveproduktet skal også indeholde et undervisningsforløb til biologiundervisningen i grundskolen.

I alle undervisningsforløb skal indgå praktiske elevaktiviteter. Der kan indgå dokumenterede eksempler fra praksis.

Omfang: maks. 5 normalsider. Sidetal følger gruppestørrelse.

Et af de fem hovedområder udtrækkes ved lodtrækning. Resultatet af lodtrækningen meddeles den studerende 2 døgn før prøven. Det udtrukne prøveprodukt udgør den skriftlige delprøve.

Første delprøve afvikles individuelt eller som gruppeprøve i grupper på maks. 3 efter den studerendes valg.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Med udgangspunkt i det lodtrukne hovedområde uddybes de faglige og fagdidaktiske perspektiver fra det skriftlige prøveprodukt. Den studerende diskuterer væsentlige faglige og fagdidaktiske problematikker med udgangspunkt i undervisningsplanen og demonstrerer og begrundet eksemplariske, praktiske elevaktiviteter fra undervisningsplanen med primærmateriale som fx planter og dyr, laboratorieforsøg og lignende.

Hvis hovedområde 4 eller 5 er udtrukket, medbringes og inddrages friskt primærmateriale fra egne undersøgelser i naturen. I tilfælde af vintereksamen, hvis frisk primærmateriale ikke kan indgå, skal andet primærmateriale indgå fx tørret biologisk materiale, så som herbarium, samt fotodokumentation fra egne undersøgelser i naturen.

Den mundtlige prøve afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg. Gruppeprøve forudsætter, at de studerende i gruppen har lavet fælles gruppeprodukter, der kan trækkes lod imellem.

Forberedelsestid: 2 døgn

Eksaminationstid: 45 minutter.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▶ Aflevering af 5 skriftlige prøveprodukter i angivet form og indhold til rette tid og sted

12. Prøven i undervisningsfaget Dansk 1.-6. klassetrin

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Skriftlig prøve

Til den skriftlige prøve stilles der en opgave, hvor den studerende skal skrive en sammenhængende tekst, der kommunikerer hensigtsmæssigt og honorerer formelle krav til retskrivning. Opgaven er tredelt og skal indeholde:

- ▶ Analyse af en tekst inden for danskfagets faglige gener med inddragelse af et fagdidaktisk perspektiv.
- ▶ En skriftlig produktion af en kommunikativ tekst (fx artikel, forældrebrev, anmeldelse etc.)
- ▶ En refleksion over de genrerelaterede og indholdsmæssige valg der er truffet, fx af sprog og stil, bestemte sproghandlinger og layout. Desuden skal der reflekteres over spørgsmål som fx, hvilken betydning det formelle har i en tekst.

Prøven tilrettelægges som en 24 timers hjemmeopgave.

Den skriftlige opgave er på maks. 10 normalsider.

Den skriftlige delprøve afvikles som individuel prøve.

2. delprøve: Mundtlig prøve

I den mundtlige prøve skal den studerende efter lodtrækning arbejde med et ud af otte bredt formulerede prøvespørgsmål i forhold til det danskfaglige curriculum, som er indeholdt i de fire moduler knyttet til Dansk 1.-6. klassetrin. De 8 spørgsmål offentliggøres senest ved starten af det semester hvor prøven afvikles.

Den studerende er forpligtet på inden prøven - på en af studiestedet fastsat dato - at aflevere en oversigt over primærtekster knyttet til de enkelte spørgsmål. Den studerende skal til prøven vælge relevante tekster og et fokus inden for det pågældende kompetenceområde, herunder selv udvælge materialer m.m. til at besvare de 8 spørgsmål.

Performative elementer integreres i prøven som helhed. Den mundtlige delprøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Forberedelsestid: 1 døgn.

Eksaminationstid: 45 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

BILAG B

STUDIEORDNINGENS FÆLLESDEL, GÆLDENDE FRA D. 1.8.2016

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▶ Aflevering af oversigt over primærttekster knyttet til de enkelte spørgsmål i angivet form og indhold til rette tid og sted

13. Prøven i undervisningsfaget Dansk 4.-10. klassetrin

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Skriftlig prøve

Til den skriftlige prøve stilles der en opgave, hvor den studerende skal skrive en sammenhængende tekst, der kommunikerer hensigtsmæssigt og honorerer formelle krav til retskrivning. Opgaven er tredelt og skal indeholde:

- ▶ Analyse af en tekst inden for danskfagets faglige gener med inddragelse af et fagdidaktisk perspektiv.
- ▶ En skriftlig produktion af en kommunikativ tekst (fx artikel, forældrebrev, anmeldelse etc.)
- ▶ En refleksion over de generelaterede og indholdsmæssige valg der er truffet, fx af sprog og stil, bestemte sproghandlinger og layout. Desuden skal der reflekteres over spørgsmål som fx, hvilken betydning det formelle har i en tekst.

Prøven tilrettelægges som en 24 timers hjemmeopgave.

Den skriftlige opgave er på maks. 10 normalsider.

Den skriftlige delprøve afvikles som individuel prøve.

2. delprøve: Mundtlig prøve

I den mundtlige prøve skal den studerende efter lodtrækning arbejde med et ud af otte bredt formulerede prøvespørgsmål i forhold til det danskfaglige curriculum, som er indeholdt i de fire moduler knyttet til Dansk 4.-10. klassetrin. De 8 spørgsmål offentliggøres senest ved starten af det semester hvor prøven afvikles.

Den studerende er forpligtet på inden prøven - på en af studiestedet fastsat dato - at aflevere en oversigt over primærttekster knyttet til de enkelte spørgsmål. Den studerende skal til prøven vælge relevante tekster og et fokus inden for det pågældende kompetenceområde, herunder selv udvælge materialer m.m. til at besvare de 8 spørgsmål.

Performative elementer integreres i prøven som helhed. Den mundtlige delprøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Forberedelsestid: 1 døgn.

Eksaminationstid: 45 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▶ Aflevering af oversigt over primærttekster knyttet til de enkelte spørgsmål i angivet form og indhold til rette tid og sted

14. Prøven i undervisningsfaget Engelsk 1.-6. klassetrin

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Skriftlig prøve

Den studerende udformer selvstændigt 4 skriftlige synopsis, der skal rette sig mod aldersspecialiseringen og til sammen dække alle 4 kompetenceområder. Der skal i den enkelte synopsis demonstreres beherskelse af pågældende kompetencemål for undervisningsfaget engelsk. Synopserne skal demonstrere, at den studerende kan planlægge, gennemføre og evaluere undervisning i engelsk i skolen, samt kan begrunde og fundere sine valg på basis af teoretisk viden om fremmedsprogsdidaktik.

Hver enkelt synopsis skal indeholde:

- ▶ en tekst som indeholder motivering for emnet med væsentlige, relevante faglige og fagdidaktiske begreber, en problemformulering og en litteraturliste med minimum 4 kilder
- ▶ et praksisnært element i tilknytning til synopsisens problemformulering/emne f.eks. en undervisningsplan, selvproducerede undervisningsmaterialer, lyd- og/eller videooptagelser fra egen praksis, analyse af et undervisningsmateriale etc. Det praksisnære element vedlægges som bilag på maks. 2 normalsider
- ▶ eksempel på aldersspecialiseret elevsprog mundtligt, skriftligt eller multi-modalt vedlagt som bilag på maks. 2 normalsider (1 normalside = 1 minuts optagelse)

Omfanget af synopsisen er 3-4 normalsider pr. studerende. Sideantallet for den enkelte studerende reduceres ikke ved gruppeeksamen. Synopserne kan udarbejdes individuelt eller i gruppe af op til 3 studerende.

Før den mundtlige prøve trækkes der lod mellem de studerendes 4 synopsis. Resultatet af lodtrækningen meddeles den studerende et døgn før den mundtlige prøve. Synopsen indgår i bedømmelsen.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Med udgangspunkt i den udtrukne synopsis skal den studerende demonstrere beherskelse af kompetencemål inden for aldersspecialiseringen med særligt fokus på mål for det udtrukne område.

Prøven udmøntes som en samtale, hvor den studerende indleder med et oplæg på ca. 5 minutters varighed. I prøven indgår beskrivelse og analyse af det vedhæftede praksisnære element, samt af det aldersspecialiserede elevsprogseksempel, således at de sammen med relevante teoretiske begreber danner basis for en samlet bedømmelse af de fagdidaktiske refleksioner, som fremgår af kompetencemålene.

I intersprogsanalysen af elevteksten kan følgende elementer indgå: læringsforudsætninger og -potentialer, kommunikative og læringsmæssige strategier, samt forslag til feedback og feedforward.

I vurderingen af begge delprøver indgår den studerendes evne til at beherske engelsk til undervisningsbrug og personligt brug, herunder deltagelse i fagdidaktisk debat, og den studerendes viden om det engelske sprogs opbygning og anvendelse.

Den mundtlige delprøve afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes eget valg.

Eksaminationstid: 45 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▶ Aflevering af 4 synopsis i angivet form og indhold til rette tid og sted

15. Prøven i undervisningsfaget Engelsk 4.-10. klassetrin

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Skriftlig prøve

Den studerende udformer selvstændigt 4 skriftlige synopsis, der skal rette sig mod aldersspecialiseringen og til sammen dække alle 4 kompetenceområder. Der skal i den enkelte synopsis demonstreres beherskelse af pågældende kompetencemål for undervisningsfaget engelsk. Synopsiserne skal demonstrere, at den studerende kan planlægge, gennemføre og evaluere undervisning i engelsk i skolen, samt kan begrunde og fundere sine valg på basis af teoretisk viden om fremmedsprogsdidaktik.

Hver enkelt synopsis skal indeholde:

- ▶ en tekst som indeholder motivering for emnet med væsentlige, relevante faglige og fagdidaktiske begreber, en problemformulering og en litteraturliste med minimum 4 kilder
- ▶ et praksisnært element i tilknytning til synopsisens problemformulering/emne fx en undervisningsplan, selvproducerede undervisningsmaterialer, lyd- og/eller videooptagelser fra egen praksis, analyse af et undervisningsmateriale etc. Det praksisnære element vedlægges som bilag på maks. 2 normalsider
- ▶ eksempel på aldersspecialiseret elevsprog mundtligt, skriftligt eller multi-modalt vedlagt som bilag på maks. 2 normalsider (1 normalside = 1 minuts optagelse)

Omfanget af synopsisen er 3-4 normalsider pr. studerende. Sideantallet for den enkelte studerende reduceres ikke ved gruppeeksamen. Synopsiserne kan udarbejdes individuelt eller i gruppe af op til 3 studerende.

Før den mundtlige prøve trækkes der lod mellem de studerendes 4 synopsis. Resultatet af lodtrækningen meddeles den studerende et døgn før den mundtlige prøve. Synopsis indgår i bedømmelsen.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Med udgangspunkt i den udtrukne synopsis skal den studerende demonstrere beherskelse af kompetencemål inden for aldersspecialiseringen med særligt fokus på mål for det udtrukne område.

Prøven udmøntes som en samtale, hvor den studerende indleder med et oplæg på ca. 5 minutters varighed. I prøven indgår beskrivelse og analyse af det vedhæftede praksisnære element, samt af det aldersspecialiserede elevsprogseksempel, således at de sammen med relevante teoretiske begreber danner basis for en samlet bedømmelse af de fagdidaktiske refleksioner, som fremgår af kompetencemålene.

I intersprogsanalysen af elevteksten kan følgende elementer indgå: læringsforudsætninger og -potentialer, kommunikative og læringsmæssige strategier, samt forslag til feedback og feedforward.

I vurderingen af begge delprøver indgår den studerendes evne til at beherske engelsk til undervisningsbrug og personligt brug, herunder deltagelse i fagdidaktisk debat, og den studerendes viden om det engelske sprogs opbygning og anvendelse.

Den mundtlige delprøve afvikles individuelt eller som

gruppeprøve efter den studerendes eget valg.

Eksaminationstid: 45 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▷ Aflevering af 4 synopser i angivet form og indhold til rette tid og sted

16. Prøven i undervisningsfaget Fransk

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Skriftlig prøve

Prøven tilrettelægges som en 6 timers tilstedeværelsesprøve.

Den studerende får et døgn før prøven adgang til et tekstoplæg på 2 – 3 tekster. Tekstoplægget er på fransk og har et overordnet fagdidaktisk tema, fx motivation eller sproglig vejledning.

Den skriftlige prøve er delt i to dele: En intersprogsanalyse, der skal besvares på dansk eller fransk, og en fagdidaktisk orienteret besvarelse, der skrives på fransk.

Den studerende udarbejder i prøvetiden

- ▷ En kortere, selvstændig skriftlig besvarelse med udgangspunkt i genrer, som er hentet fra realistiske skivsituationer.
- ▷ En intersprogsanalyse (ukendt, autentisk elevtekst fra 9. eller 10. klassetrin). Der udarbejdes fælles vurderingskriterier for denne del.

Alle hjælpemidler er tilladt. Det er dog ikke tilladt at kommunikere med andre under tilstedeværelsesprøven.

Fokus er på den studerendes skriftlige sprogfærdighed med afsæt i kompetencemål fra kompetenceområde 2: Sprog og sprogundervisning samt kompetenceområde 3: Sprogtilægnelsesprocesser og fremmedsproglig kommunikation.

Den skriftlige opgave er samlet på maks. 10 normalsider. Den skriftlige delprøve afvikles som individuel prøve.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Den mundtlige prøve foregår på fransk og tager afsæt i 6 bredt formulerede fagdidaktiske problemstillinger, som tilsammen dækker alle kompetencemål og indeholder et grundskolerelevant spørgsmål. Et døgn før den mundt-

lige prøve, meddeles det den studerende, hvilken af de 6 fagdidaktiske problemstillinger, der danner grundlag for prøven. På baggrund af problemstillingen udarbejder den studerende et oplæg på fransk, som består af et fagdidaktisk begrundet undervisningsforløb, fx en dobbeltlektion. Eksaminationstiden indledes med, at den studerende kort præsenterer forløbet og efterfølges af en samtale med eksaminator og censor om den didaktiske problemstilling.

Prøven kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Forberedelsestid: 1 døgn.

Eksaminationstid: 30 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▷ Udarbejdelse og fremlæggelse af et oplæg på fransk, som består af et fagdidaktisk begrundet undervisningsforløb til fx en dobbeltlektion på et selvvalgt klassetrin til rette tid og sted

17. Prøven i undervisningsfaget Fysik/kemi

Prøven består af 2 delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Mundtlig prøve - præsentationsprøve

Den studerende trækker et fagdidaktisk tema, som skal udfoldes og eksemplificeres under prøven. Der trækkes lod mellem 4 fagdidaktiske temaer formuleret af underviseren i faget. Temaerne er kendte for de studerende 4 uger inden lodtrækning.

I forberedelsestiden udvælger den studerende eksemplarisk materiale fra sit arbejde med temaet og udarbejder ud fra disse en præsentation, hvori der kan indgå eksempler på evalueringer, analyser af undervisningsmaterialer, videooptagelser fra praksistilknytning, optagelser eller beskrivelser af dialoger med elever, lærere eller forældre, mv. Under prøven præsenterer den studerende sine refleksioner i relation til det trukne fagdidaktiske tema og giver eksempler på, hvordan temaet kan indgå i praktisk undervisning. Præsentationen støttes af de udvalgte materialer.

Forberedelsestid: 1 døgn.

Eksaminationstid: 15 min. prøven afvikles individuelt eller i grupper på maks. 3 studerende efter den studerendes valg.

2. delprøve: Mundtlig prøve – procesprøve

Den studerende trækker ved prøvens start en kombination af et kompetenceområde og et fagligt område fra Fælles Mål svarende til et felt i nedenstående matrix.

Område/ Kompetence	Undersøgelse	Modellering	Perspektivering
Stof og stofkredsløb			
Partikler, bølger og stråling			
Energi- omsætning			
Jorden og Universet			
Produktion og teknologi			

Under prøven skal den studerende demonstrere sine kompetencer i at udarbejde og didaktisk begrunde et undervisningsforløb indenfor det trukne faglige område med hovedfokus på det trukne kompetenceområde. Den studerende skal bringe det fagdidaktiske tema fra 1. delprøve i spil i konkret praktisk sammenhæng. Den studerende skal begrundet kunne opstille læringsmål, udvælge aktiviteter og praktisk-eksperimentelt arbejde, angive tegn på læring og udvælge metoder til evaluering. Desuden skal den studerende demonstrere egne kompetencer til at udføre og vejlede i praktisk-eksperimentelt arbejde, og kunne redegøre for eventuelle risikomomenter og vise sikkerhedsforanstaltninger.

Delprøven har en varighed på 180 min. og afvikles individuelt. prøven afvikles med flere studerende samtidig, men de studerende trækker deres emne og kompetenceområde forskudt med mindst 20 minutters mellemrum. Der kan højst være 4 studerende til prøve samtidig. Når et fagområde er trukket fjernes de øvrige lodtrækningsmuligheder inden for samme fagområde for at sikre, at flere studerende ikke eksamineres i det samme samtidig.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

BILAG B

STUDIEORDNINGENS FÆLLESDEL, GÆLDENDE FRA D. 1.8.2016

- Udarbejdelse af en præsentation i angivet form og indhold til rette tid og sted

18. Prøven i undervisningsfaget Geografi

Prøven består af 2 delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

Inden prøven udarbejder den studerende 5 synopser på hver maks. 5 normalsider, som tager afsæt i de 4 fagspecifikke temaer inden for Forenklede Fælles Mål i geografi i folkeskolen samt et femte, der har særligt fokus på tværfaglige aspekter i undervisningsfaget geografi. Hver synopsis indeholder et undervisningsforløb med tilhørende fagdidaktiske refleksioner. I refleksionerne indgår overvejelser over tilknytningen til Forenklede Fælles Mål, hvor flere naturfaglige delkompetencer relateres. Til undervisningsforløbet kan knyttes et eksempel på eget praktisk arbejde med tilhørende materiale, og/eller materiale indsamlet i forbindelse med gennemført praksistilknytning.

Inden prøven trækker den studerende lod mellem de 5 synopser. 24 timer inden prøven får den studerende oplyst udfaldet af lodtrækningen, hvorefter den/de studerende har 24 timer til at forberede sig på en mundtlig prøve i undervisningsfaget geografi med udgangspunkt i synopsen.

1. delprøve: Mundtlig prøve

Med udgangspunkt i synopsen redegør og reflekterer den studerende over egen geografifaglighed i forhold til det udtrukne tema.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Med udgangspunkt i synopsen redegør og reflekterer den studerende over egen undervisningsfaglighed i forhold til fagdidaktik og skolerelaterede elementer eksemplificeret i det udtrukne tema.

Begge delprøver kan afvikles i grupper på maks. 3 personer

Forberedelsestid: 1 døgn.

Eksaminationstid: 1. delprøve 23 minutter og 2. delprøve 22 minutter.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- Aflevering af 5 synopser indeholdende et undervisningsforløb med tilhørende fagdidaktiske refleksioner til rette tid og sted

19. Prøven i undervisningsfaget Historie

Prøven består af 2 delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Skriftlig prøve - projekt

Den studerende udarbejder et projekt med udgangspunkt i en selvvalgt og for undervisningsfaget historie relevant lærerfaglig problemstilling i tilknytning til tilrettelæggelse af undervisningen i et emne/tema. Problemstillingen skal være rettet mod flere af fagets kompetencemål samt dokumentere såvel historiedidaktisk som historiefaglig indsigt.

Problemstillingen skal være godkendt af en underviser.

Problemstillingen analyseres, og den studerende demonstrerer gennem en lærerfaglig behandling, hvordan den kan anvendes i undervisningen i historie i folkeskolen.

Projektet er skriftligt og skal i overvejelserne om anvendelse i undervisningen rumme en kort præsentation af 4 læremidler, som er hensigtsmæssige at anvende i undervisningen i det valgte emne/tema, som projektet behandler. Der skal vælges forskellige typer af læremidler herunder multimodale.

Omfang: maks. 10 normalsider. Sidetal følger gruppestørrelse.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Den mundtlige prøve tager udgangspunkt i ét af den studerendes opgivne læremidler, hvilket afgøres ved lodtrækning umiddelbart før forberedelsestiden. Den studerende analyserer og vurderer læremidlet historiefagligt og fagdidaktisk. Heri indgår en drøftelse og vurdering af læremidlets relevans og anvendelses- og evt. redidaktiseringsmuligheder i forhold til undervisning i historie i folkeskolen. Aspekter fra produktet inddrages i samtalen.

Forberedelsestid: 30 minutter.

Eksaminationstid: 30 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Begge delprøver afvikles individuelt eller i grupper efter den studerendes valg.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▶ Aflevering af et projekt i angivet form og indhold til rette tid og sted

20. Prøven i undervisningsfaget Håndværk og design

Prøven består af 2 delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

Den studerende udarbejder en lærerfaglig problemstilling hentet fra fagets 4 kompetenceområder. Denne problemstilling arbejdes der med i såvel den praktiske som i den mundtlige del af prøven.

1. delprøve: Praktisk prøve

Den praktiske delprøve har form af en udstilling, der danner baggrund for didaktiske refleksioner i forhold til den valgte problemstilling, undervisning og læring. Udstillingen skal dokumentere et selvstændigt udarbejdet designprojekt, som relaterer sig professionsrettet til kompetenceområderne og indeholder idéudvikling, analyser af sammenlignelige genstande og kulturfænomener, problemstilling for eget projekt, afprøvninger og eksperimenter, produktfremstilling og evaluering.

Den praktiske prøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Den mundtlige delprøve har udgangspunkt i en synopsis med empirisk og teoretisk analyse ud fra den valgte problemstilling, som udmunder i et tilrettelagt undervisningsforløb med undervisningsmateriale. Den empiriske analyse skal tage afsæt i observation af elevernes arbejde i undervisningen ved dataindsamling som fx videostøttede deltagerobservationer, portfolio eller elevproduceret materiale. Synopsen indgår i bedømmelsen.

Den mundtlige prøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Omfanget af synopsis er maks. 5 normalsider. Sidetal følger gruppestørrelse.

Samlet eksaminationstid til de to delprøver: 60 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

Udarbejdelse af udstilling i angivet form og indhold til rette tid og sted

Aflevering af synopsis i angivet form og indhold til rette tid og sted

21. Prøven i undervisningsfaget Idræt 1.-6. klassetrin

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Praktisk prøve

Den studerende udarbejder en idrætsdidaktisk synopsis. Synopsen rummer en idrætsfaglig problemstilling, som den studerende redegør for, analyserer og diskuterer i forhold til idrætsfagets mål. Synopsis indgår i bedømmelsen. Den idrætsdidaktiske synopsis danner udgangspunkt for en idrætspraksis, hvor den studerende demonstrerer egne alsidige idrætslige færdigheder og idrætsdidaktiske kompetencer med henblik på at kunne undervise i faget idræt

Den praktiske prøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Omfanget af synopsen er maks. 5 normalsider. Sidetal følger gruppestørrelse.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Den mundtlige prøve tager udgangspunkt i den praktiske prøve og den udarbejdede synopsis. I den mundtlige prøve skal den studerende demonstrere en opfyldelse af fagets kompetencemål.

Den mundtlige prøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Samlet eksaminationstid til de to delprøver: 60 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▶ Aflevering af idrætsdidaktisk synopsis i angivet form og indhold til rette tid og sted

22. Prøven i undervisningsfaget Idræt 4.-10. klassetrin

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Praktisk prøve

Den studerende udarbejder en idrætsdidaktisk synopsis. Synopsen rummer en idrætsfaglig problemstilling, som den studerende redegør for, analyserer og diskuterer i forhold til idrætsfagets mål. Synopsis indgår i bedømmelsen. Den idrætsdidaktiske synopsis danner udgangspunkt for en idrætspraksis, hvor den studeren-

de demonstrerer egne alsidige idrætslige færdigheder og idrætsdidaktiske kompetencer med henblik på at kunne undervise i faget idræt

Den praktiske prøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Omfanget af synopsen er maks. 5 normalsider. Sidetal følger gruppestørrelse.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Den mundtlige prøve tager udgangspunkt i den praktiske prøve og den udarbejdede synopsis. I den mundtlige prøve skal den studerende demonstrere en opfyldelse af fagets kompetencemål.

Den mundtlige prøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Samlet eksaminationstid til de to delprøver: 60 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▶ Aflevering af idrætsdidaktisk synopsis i angivet form og indhold til rette tid og sted

23. Prøven i undervisningsfaget Kristendomskundskab/religion

Prøven består af 2 delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Skriftlig opgave

Den studerende udarbejder og afleverer en opgave med en analyse af en selvvalgt lærerfaglig problemstilling central for faget kristendomskundskab/religion.

Omfanget er maks. 10 normalsider. Sidetal følger gruppestørrelse.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Den studerende præsenterer et undervisningsforløb i relation til den skriftlige opgaves problemstilling. Ved prøven argumenteres for valg af mål, fagligt indhold, faglige tilgange, arbejdsformer og evalueringsmåde, og der perspektiveres til fagets øvrige kompetenceområder. Eksaminationstid: 30 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Begge delprøver afvikles individuelt eller i grupper efter den studerendes valg.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▷ Aflevering af opgave i angivet form og indhold til rette tid og sted
- ▷ Aflevering af et undervisningsforløb i angivet form og indhold til rette tid og sted

24. Prøven i undervisningsfaget Madkundskab

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

Den studerende udarbejder en problemstilling hentet fra fagets 4 kompetenceområder. Denne problemstilling arbejdes der med i såvel den praktiske som i den mundtlige del af prøven.

Ud fra problemstillingen udarbejdes et skriftligt prøveprodukt på maks. 5 normalsider.

Det skriftlige produkt indgår i bedømmelsen.

En præsentationsportfolio udarbejdes med dokumentation for dele af problemstillingen med et udvalg af materialer. Denne indgår ikke i bedømmelsen og er først tilgængelig på prøvedagen.

1. delprøve: Praktisk prøve

Den praktiske delprøve tager udgangspunkt i problemstillingen, der er udfoldet i det skriftlige prøveprodukt og henter dokumentationsmateriale fra en præsentationsportfolio.

Denne del foregår i faglokalet, hvor den studerende demonstrerer opnåede kompetencer som madkundskabslærer i en professionssammenhæng. Delprøven skal vise, at den studerende kan:

- ▷ planlægge et forløb ud fra en faglig og didaktisk problemstilling
- ▷ overskue forskellige faglige og didaktiske processer, der relateres til praksisfeltet
- ▷ strukturere og gennemføre madlavningsprocesser
- ▷ formidle faglige og fagdidaktiske delprocesser og begrundelser for de trufne valg

Den praktiske prøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Den mundtlige delprøve tager udgangspunkt i problemstillingen og skal indeholde materialer hentet fra praksisfeltet. Det kan være i form af undervisningsforløb,

læremidler, elevarbejder og -opgaver i forskellige udtryk. Den mundtlige del omhandler faglige og fagdidaktiske problemstillinger. Der kan eksamineres indenfor alle 4 kompetenceområder.

Der kan spørges ind til det skriftlige produkt og præsentationsportfolien under den praktiske og den mundtlige prøve.

Den mundtlige prøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Samlet eksaminationstid til de to prøver: 60 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▷ Aflevering af prøveprodukt i angivet form og indhold til rette tid og sted
- ▷ Fremlæggelse af præsentationsportfolio i angivet form og indhold til rette tid og sted
- ▷ Fremlæggelse af materialer fra praksisfeltet til rette tid og sted

25. Prøven i undervisningsfaget Matematik 1.-6. klassetrin

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Skriftlig prøve

Prøven tilrettelægges som en skriftlig tilstedeværelsesprøve af en varighed på 6 timer samme dag.

I den skriftlige prøve indgår alle 4 kompetenceområder.

Forberedelsestid: Der er to dages forberedelse med tilknyttet lokalt fremstillet forberedelsesoplæg.

Alle hjælpemidler er tilladt. Det er ikke tilladt at kommunikere med andre under tilstedeværelsesprøven.

Den skriftlige prøve afvikles individuelt.

2. delprøve: Mundtlig prøve - procesprøve

Ved den mundtlige prøve deltager den studerende i en arbejdsproces til besvarelse af et lokalt stillet prøveoplæg. I procesprøven indgår gruppens arbejde på egen hånd samt sensors og eksaminators løbende overværelse og dialog med gruppen.

Prøven er en gruppeprøve hvor størrelsen af gruppen kan

være fra 1 til 3 personer. Der afsættes samlet 3 timer til gruppens arbejde uafhængig af gruppens størrelse. Eksamination vil foregå løbende mellem gruppens medlemmer og censor/eksaminator.

Der kan i eksaminationstiden være 1 - 3 grupper, som arbejder samtidigt dog samlet højst 6 studerende. Hver gruppe trækker lod mellem et antal prøveoplæg, som minimum er én mere end antallet af grupper.

I hvert prøveoplæg og i prøveprocessen indgår der elementer fra alle fagets fire kompetenceområder.

26. Prøven i undervisningsfaget Matematik 4.-10. klassetrin

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Skriftlig prøve

Prøven tilrettelægges som en skriftlig tilstedeværelsesprøve af en varighed på 6 timer samme dag.

I den skriftlige prøve indgår alle 4 kompetenceområder.

Forberedelsestid: Der er to dages forberedelse med tilknyttet lokalt fremstillet forberedelsesoplæg.

Alle hjælpemidler er tilladt. Det er ikke tilladt at kommunikere med andre under tilstedeværelsesprøven.

Den skriftlige prøve afvikles individuelt.

2. delprøve: Mundtlig prøve - procesprøve

Ved den mundtlige prøve deltager den studerende i en arbejdsproces til besvarelse af et lokalt stillet prøveoplæg. I procesprøven indgår gruppens arbejde på egen hånd samt censors og eksaminators løbende overværelse og dialog med gruppen.

Prøven er en gruppeprøve hvor størrelsen af gruppen kan være fra 1 til 3 personer. Der afsættes samlet 3 timer til gruppens arbejde uafhængig af gruppens størrelse. Eksamination vil foregå løbende mellem gruppens medlemmer og censor/eksaminator.

Der kan i eksaminationstiden være 1 - 3 grupper, som arbejder samtidigt dog samlet højst 6 studerende. Hver gruppe trækker lod mellem et antal prøveoplæg, som minimum er én mere end antallet af grupper.

I hvert prøveoplæg og i prøveprocessen indgår der elementer fra alle fagets fire kompetenceområder.

27. Prøve i undervisningsfaget Musik

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Mundtlig prøve - refleksion over praksis

Den studerende udarbejder en musikdidaktisk synopsis. Synopsen rummer en musikfaglig problemstilling, som den studerende demonstrerer, redegør for, analyserer og diskuterer i forhold til musikfagets mål. Der kan indgå ikke-verbale elementer. Synopsis indgår i bedømmelsen

Den mundtlige prøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg

Omfanget af synopsis er maks. 5 normalsider. Sidetal følger gruppestørrelse.

2. delprøve: Praktisk prøve - refleksion i praksis

Den studerende demonstrerer gennem et alsidigt program i en faglig-pædagogisk praksis sine musiklærerkompetencer, der dokumenteres med inddragelse af sang, brugsklaver, spil på selvvalgt instrument samt musikledelse.

Den studerende udfærdiger en plan med begrundelser for programvalg. Programvalget indgår ikke i bedømmelsen og er maks. 1 normalside.

Den praktiske prøve kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Samlet eksaminationstid til de to prøver: 60 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve. Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

Aflevering af musikdidaktisk synopsis i angivet form og indhold til rette tid og sted

Udfærdigelse af plan med begrundelse for programvalg i angivet form og indhold til rette tid og sted

28. Prøven i undervisningsfaget Natur/teknologi

Prøven består af 2 delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Skriftlig prøve

Den/de studerende skal forud for den afsluttende eksperimentprøve i undervisningsfaget aflevere 4 skriftlige prøveprodukter. Hvert prøveprodukt skal omhandle en lærerfaglig problemstilling, der er relateret til et eller flere af fagets kompetenceområder. Det enkelte prøve-

produkt skal belyse og diskutere principielle fagdidaktiske forhold knyttet til undervisning i natur/teknologi i grundskolen. I prøveproduktet kan der indgå multimodale elementer, der eksemplificerer centrale pointer i problemstillingen. Hvis der er tale om billed- eller lydoptagelser svarer 1 min. optagelser til en normalside. Der kan maksimalt vedlægges 2 min. optagelser.

Ved individuel eksamen må hvert prøveprodukt maksimalt være på 5 normalsider. Ved gruppeeksamen henvises til de generelle retningslinjer for eksamen.

Den/de studerende skal sammen med de 4 prøveprodukter aflevere en oversigt, der godtgør, at produkterne tilsammen dækker alle fagets kompetenceområder.

Et af de 4 prøveprodukter udtrækkes ved lodtrækning. Resultatet af lodtrækningen meddeles den studerende et døgn før den mundtlige prøve. Det udtrukne prøveprodukt udgør den skriftlige delprøve.

Den skriftlige prøve kan afvikles individuelt eller i grupper på maks. 3 studerende efter den studerendes valg.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Ud fra det udtrukne prøveprodukt fremlægger og demonstrerer den studerende analyser, perspektiver, eksemplariske aktiviteter (herunder praktisk arbejde, hvis det er relevant for problemstillingen), og om muligt praksiserfaringer. Desuden demonstreres fagdidaktisk og naturfaglig viden på lærerfagligt niveau i tilknytning til prøveproduktets indhold.

Forberedelsestid: Fra offentliggørelsen af lodtrækningen til begyndelsen af eksaminationen.

Eksaminationstid til den mundtlige prøve: 45 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Den mundtlige prøve afvikles individuelt eller som gruppeprøve på maks. 3 studerende efter den studerendes valg. Gruppeprøve forudsætter, at de studerende i gruppen har lavet fælles gruppeprodukter, som der kan trækkes lod imellem.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▷ Aflevering af 4 skriftlige prøveprodukter i angivet form og indhold til rette tid og sted
- ▷ Aflevering af en oversigt, der godtgør, at produkterne tilsammen dækker alle fagets kompetenceområder i angivet form og indhold til rette tid og sted

29. Prøven i undervisningsfaget Samfundsfag

Prøven består af 2 delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

Den studerende medbringer til den mundtlige prøve fire dispositioner, hvis problemstillinger bredt afspejler fagets kompetencemål. Den mundtlige prøve tager udgangspunkt i en af disse efter lodtrækning.

Dispositionen skal indeholde en samfundsfaglig og fagdidaktisk problemstilling. Dispositionen kan indeholde bilag fx læremidler, undervisningsplan m.m.

1. delprøve: Mundtlig prøve

Den studerende analyserer og perspektiverer den samfundsfaglige og fagdidaktiske problemstilling.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Den studerende præsenterer og reflekterer over, hvordan den samfundsfaglige problemstilling bearbejdes i undervisningen i folkeskolen.

Prøven kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Forberedelsestid: 45 minutter.

Eksaminationstid: 45 minutter.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▷ Aflevering af 4 dispositioner i angivet form og indhold til rette tid og sted

30. Prøven i undervisningsfaget Tysk

Prøven består af to delprøver. Der gives en samlet karakter for de to delprøver.

1. delprøve: Skriftlig prøve

Prøven tilrettelægges som en tilstedeværelsesprøve på 6 timer.

Den skriftlige prøve er delt i to dele: En intersprogsanalyse, som foregår på dansk eller tysk, og en fagdidaktisk orienteret besvarelse, som skal besvares på tysk.

- 1 | En intersprogsanalyse af ukendt, autentisk elevtekst fra FSA eller FS10. Der ønskes en intersprogsanalyse af elevens sprog, der besvares på dansk eller tysk med inddragelse af et skema.
- 2 | En kortere besvarelse med udgangspunkt i genrer, som er realistiske skrivesituationer. F.eks. brev/mail

til en tysk kollega, udveksling, etablering af en internetkontakt, mailudveksling med en klasse, udvekslingsbesøg med en klasse i Tyskland, ansøgning om et Goethe-stipendium, fremstilling af eget undervisningsmateriale, f.eks. til 'Stationenlernen' eller andre arbejdsark. Besvarelsen skal være på tysk og tage udgangspunkt i en ukendt fagdidaktisk tysksproget tekst (omfang ca. 2-3 sider), og inddrage stof fra undervisningen.

Alle hjælpemidler er tilladt. Det er dog ikke tilladt at kommunikere med andre under tilstedeværelsesprøven. Den studerendes samlede aflevering skal give eksaminator og censor mulighed for at vurdere, i hvilken grad den studerende opfylder kompetencemålene fra kompetenceområderne 1, 2, 3 og 4.

Den skriftlige opgave er samlet på maks. 10 normalsider. Den skriftlige delprøve afvikles som individuel prøve.

2. delprøve: Mundtlig prøve

Den mundtlige prøve foregår på tysk. Den studerende udarbejder 6 bredt formulerede diskussionsoplæg, der også skal indeholde et performativt element, og som tilsammen skal dække alle fire kompetenceområder. Der trækkes lod mellem den studerendes diskussionsoplæg (inklusive det performative element). Om morgenen dagen før den mundtlige prøve meddeles det den studerende, hvilket af diskussionsoplæggene der vil danne grundlag for prøven. Den studerende forbereder sin præsentation på baggrund af det lodtrukne diskussionsoplæg med det performative element. Den studerende får maks. 7 minutter til at indlede sin mundtlige prøve. Resten af eksaminationstiden bruges på samtale i tilknytning til diskussionsoplægget og det performative element.

Forberedelsestid: 1 døgn.

Eksaminationstid: 30 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Prøven kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve efter den studerendes valg.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▶ Aflevering af 6 diskussionsoplæg med et performativt element i angivet form og indhold til rette tid og sted

31. Tilrettelæggelse af prøver i praktik på niveau I, II og III

Der er i praktik en intern prøve og to eksterne prøver, og de bedømmes hver med en karakter efter 7-trinsskalaen. Den enkelte professionshøjskole kan selv afgøre, hvilket praktikiniveau der prøves ved intern prøve, og hvilke der prøves ved ekstern prøve.

Prøven afholdes i forlængelse af praktikken i henhold til den enkelte professionshøjskoles tilrettelæggelse.

Ved prøverne på alle tre praktikiniveauer bedømmes det, i hvilken grad kompetencemålene er opfyldt i forhold til de tre kravniveauer, der overordnet gælder for læreruddannelsen (jf. bekendtgørelsens § 21). Bedømmelsen bygger udelukkende på præstationen ifm. prøven inkl. praktikopgaven.

Der er krav om, at den studerende i løbet af praktikperioderne arbejder med forskellige digitale medier og forskellige former for produkter, artefakter, portfolio eller lignende, der dokumenter egen og andres undervisningspraksis.

Prøverne i praktik tager afsæt i en praktikopgave, der sammen med det medbragte materiale (eller som en praktisk demonstration) illustrerer den studerendes arbejde med udvalgte videns- og færdighedsmål inden for praktikken kompetencemål.

Det medbragte materiale er alene grundlag for prøven og indgår ikke i bedømmelsen. Praktikopgaven derimod indgår i bedømmelsen.

Prøverne afvikles enten på praktikskolen eller på professionshøjskolen

Prøven kan afvikles individuelt eller som gruppeprøve.

Omfanget af praktikopgave på niveau I, II og III er maks. 5 normalsider. Sidetal følger gruppestørrelse.

Eksaminationstid: 30 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve.

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▶ Aflevering af praktikopgave i angivet form og indhold til rette tid og sted

32. Krav til udformning af professionsbachelorprojektet

Den studerende skal udarbejde et skriftligt professionsbachelorprojekt med udgangspunkt i en konkret empirisk problemstilling, hvori inddrages resultater fra konkrete forsknings- og udviklingsprojekter og forskningsbaseret litteratur inden for grundskoleområdet. Problemstillingen skal tage afsæt i folkeskolens praksis eller praksis fra andre skoleformer. (Uddannelsesbekendtgørelsen § 14).

Projektet skal udarbejdes i et selvvalgt og af institutionen godkendt emne, som vedrører en lærerfaglig problemstilling:

- ▶ i tilknytning til den studerendes undervisningsfag/lærernes grundfaglighed/praktikfaget og/eller i tilknytning til et forskning- og udviklingsprojekt, som er lærerfagligt relevant
- ▶ med udgangspunkt i en empirisk problemstilling relevant for folkeskolens praksis eller praksis fra andre skoleformer, og med inddragelse af refleksioner over konkrete forsknings- og udviklingsprojekter i skole-, professionshøjskole- eller universitetsregi
- ▶ under brug af videnskabelig forskningsmetode.

Det skriftlige professionsbachelorprojekt er en større skriftlig opgave på maks. 25 normalsider. Eventuelle bilag herudover må højst udgøre 10 normalsider. Dertil må der vedlægges lyd- og videooptagelser mv., som findes nødvendige i forhold til at skabe indsigt i analysens empiriske og teoretiske kontekst. Alene den skriftlige opgave på maks. 25 normalsider indgår i bedømmelsen. Projektet kan udarbejdes individuelt eller i grupper på maks. 2 studerende. Grupper kan være sammensat mono- eller tværprofessionelt.

32.1 Stave- og formuleringsevne i professionsbachelorprojektet

Stave- og formuleringsevne indgår i bedømmelsen af professionsbachelorprojektet, idet det faglige indhold dog skal vægtes tungest.

Studerende, der kan dokumentere en relevant specifik funktionsnedsættelse, kan søge om dispensation fra kravet om, at stave- og formuleringsevne indgår i bedømmelsen. Ansøgningen sendes til egen institution senest 4 uger før prøvens afvikling.

32.2 Prøven i professionsbachelorprojektet

Professionsbachelorprojektet afsluttes på 4. studieår ved en mundtlig ekstern prøve, hvor der gives en sam-

let individuel karakter for det skriftlige projekt og den mundtlige præstation.

Eksaminationstid: 45 minutter. Se tidsplan, hvis prøven afvikles som gruppeprøve

Der er knyttet følgende forudsætninger for deltagelse i prøven:

- ▶ Aflevering af et skriftligt professionsbachelorprojekt med udgangspunkt i en empirisk problemstilling i angivet form og indhold til rette tid og sted

33. Dispensation

Uddannelsesinstitutionen kan fravige, hvad institutionen eller institutionerne selv har fastsat i studieordningen, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold.

34. Ikrafttrædelse

Fællesdelen af studieordningen træder i kraft den 1. august 2016 og har virkning for prøver påbegyndt 1. september 2016 eller senere.

For studerende påbegyndt uddannelsen før 1.8.2015 vil beskrivelserne af kompetencemålsprøverne i Studieordningens fællesdel 2014 efter den enkeltes institutions bestemmelse være gældende.

Fællesdelen af studieordningen med ikrafttrædelse den 1. august 2015 ophæves.

7-TRINSSKALAEN

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse	ECTS
12	Den fremragende præstation	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler	A
10	Den fortrinlige præstation	Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler	B
7	Den gode præstation	Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler	C
4	Den jævne præstation	Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler	D
02	Den tilstrækkelige præstation	Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål	E
00	Den utilstrækkelige præstation	Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål	Fx
-3	Den ringe præstation	Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation	F

BILAG D | OVERSIGT OVER CENTRALE BIDRAG TIL VIDENGRUNDLAGET FOR FAGET PRAKTIK

FAGLIGE UDVÆLGELSESKRITERIER

Praktikkens mål er at udvikle de studerendes praktisk pædagogiske og analytiske kompetence til at undersøge og udvikle sin egen og andres praksis.

I det første skema er praktikkens indhold beskrevet i kompetenceområder og kompetencemål med underliggende færdigheds- og vidensmål med en indbygget progression. Læreruddannelsens forskellige fag/moduler arbejder med didaktik, klasseledelse og relationsarbejde i en faglig sammenhæng. I praktikken reaktualiseres denne viden. Litteraturen her er eksempler på, hvad der kunne være relevant litteratur i denne progression.

I det efterfølgende skema har vi tematisk udvalgt litteratur, som kan kvalificere de studerendes dannelse og kompetenceudvikling i forhold til at agere i praksis, analysere og udvikle sig som en professionel lærer.

Praktikfaget	Nøgleord	Niveau I:	Niveau II	Niveau III
DIDAKTIK	Målsætte, planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning.	Canger, T. og Kaas, L. Aa. (2016): <i>Praktikbogen</i> . Hans Reitzel, p 13 – 116 p. 239 – 290	Jensen, Elsebeth, red. (2015) <i>Didaktik</i> . (Praktikbog 1) Akademisk forlag	Brodersen, P. (red.) (2015): <i>Effektiv undervisning</i> . Hans Reitzel. Helmke, A. (2013): <i>Undervisningskvalitet og lærer-professionalitet</i> . Dafolo
KLASSELEDELSE	Lede undervisning. Organisere og udvikle det faglige og sociale læringsmiljø.	Canger, T. og Kaas, L. Aa. (2016): <i>Praktikbogen</i> . Hans Reitzel, p 117 - 174	Løw, Ole red. (2015) <i>Klasseledelse</i> . (Praktikbog 2) Akademisk forlag	Søndergaard, Dorte Marie mfl. (2014): <i>Ro og Klasseledelse i folkeskolen – Rapport fra ekspertgruppen om ro og klasseledelse</i> . Undervisningsministeriet
RELATIONSARBEJDE	Indgå i og udvikle kontakt og relationer. Samarbejde med elever, forældre og andre ressourcerpersoner	Canger, T. og Kaas, L. Aa. (2016): <i>Praktikbogen</i> . Hans Reitzel P 175 - 238	Skibsted, Else, red. (2015) <i>Relationsarbejde</i> . (Praktikbog 3) Akademisk forlag	Haslebo, G. og Lund, G. E. (2015): <i>Relationsudvikling i skolen</i> . Dansk psykologisk Forlag Petersen, K. B. (2015): <i>Perspektiver på inklusion</i> . DPU, CURSIV Nr. 17

Litteratur om områder med relevans for de studerendes dannelsesproces i netop praktikfaget.

I selve praktikperioden arbejder de studerende både med deres egen og elevers lærings- og dannelsesproces. Praktikfaget er kendetegnet ved, at de studerende både agerer i et praksisfelt og i et uddannelsesrum, hvor følgende elementer er centrale:

AT HANDLE	For at kunne agere i en kompleks praksis - at planlægge, gennemføre og evaluere undervisning i konkrete og specifikke fag og på tværs - må man handle som en professionel lærer.	<ul style="list-style-type: none"> ▷ Dale, Erling Lars (2003): <i>Pædagogik og professionalitet</i>. Forlaget KLIM ▷ Kristiansen, Marianne: <i>Professionelt nærvær - om underviseres ubevidste kommunikation</i>. I: Carsten Nejst Jensen (red.): <i>Om voksenundervisning</i>. Billesø & Baltzer, 2004.
AT KOMMUNIKERE	For at kunne samarbejde dialogisk med elever og andre aktører i og omkring praktik/praksis - herunder også forældre må man have en professionel kommunikation.	<ul style="list-style-type: none"> ▷ Hermansen, Løw og Petersen (2013): <i>Kommunikation og samarbejde - i professionelle relationer</i>. Akademisk Forlag ▷ Knudsen, Hanne (2010): <i>Har vi en aftale? Magt og ansvar i mødet mellem folkeskole og familie</i>. Nyt fra samfundsvidenskaberne
AT SAMARBEJDE	For at kunne fungere i praktikgruppen, med kolleger i team og ledelse i professionelle læringsfællesskaber må man kunne samarbejde professionelt.	<ul style="list-style-type: none"> ▷ Albrechtsen, Thomas (2013): <i>Professionelle læringsfællesskaber, teamsamarbejde og undervisningsudvikling</i>. Dafolo. ▷ Lauvås, P. og Handal, G. (2015): <i>Vejledning og Praksisteori</i>. Forlaget Klim ▷ Løw, O: (2009): <i>Pædagogisk vejledning</i>. Akademisk Forlag
AT IAGTTAGE	For at udvikle dømmekraft må man kunne iagttage professionelt med henblik på at forstå, hvordan erfaring, erfaringsviden og praksisteori udvikles.	<ul style="list-style-type: none"> ▷ Bjørndal, C. (2013): <i>Det vurderende øje</i>. 2. udgave. Forlaget Klim. ▷ Dewey, John (1934/2008): <i>Erfaring og opdragelse</i>. Hans Reitzels Forlag ▷ Holm, Kruse og Rasmussen (2007): <i>Viden om uddannelse</i>. Hans Reitzels Forlag ▷ Nilssen, V. & Solheim, R. (2012). <i>Å forstå kva elevane forstår. Om skriving som bru mellom teori og praksis i lærarutdanninga</i>. I S. Matre og G. Melbye (red.). <i>Å skrive seg inn i læreryrket</i> (s. 69-87). Trondheim: Akademika. ▷ Skafte-Holm, Charlotte (2009): <i>At skrive i og om praksis</i>. Dansk lærerforening

<p>AT REFLEKTERE</p>	<p>For at kunne se sammenhænge mellem praktisk handling (undervisning) og teoretisk kundskab fra uddannelsen, må man kunne reflektere over sammenhænge. Kunne tænke efter og tænke over egen og andres undervisning og praksisteori.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▷ Handal og Lauvås (2002): <i>På egne vilkår.</i> Forlaget Klim ▷ Mogensen, Arne (2015) <i>Lektionsstudier i skolen. Kollegial sparring gennem fælles studier.</i> Dafolo. ▷ Schön, Donald (2013): <i>Uddannelse af den reflekterende praktiker.</i> Forlaget Klim ▷ Tiller, Tom: At forske i skolens hverdag I Brekke, Mary & Tiller, Tom (red.) (2014): <i>Læreren som forsker, Indføring i forskningsarbejde i skolen.</i> Forlaget Klim
<p>AT FORANDRE</p>	<p>For at være en aktiv medspiller i forandringerne i skolen, må man kunne undre sig, udforske og samtidig have mod og kunne intervenere med henblik på nye handlinger.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▷ Bayer, Plauborg og Vinter Andersen, (2007): <i>Aktionslæring, læring i og af praksis.</i> Hans Reitzels Forlag ▷ Furu; E. M. (2014): Den lærerstuderende som aktionslærer i klasseværelset I M. Brekke og T. Tiller (red.) (2014): <i>Læreren som forsker, Indføring i forskningsarbejde i skolen.</i> Forlaget Klim

Litteratur om tværgående indsatsområder (*It og medier, Innovation og entreprenørskab, Faglig læsning og Inklusion og differentieret undervisning*) er indarbejdet ovenfor, så de indgår der hvor de hænger sammen med praktikfagets områder og indhold.

Øvrige vidensressourcer

(her angives øvrige vidensressourcer, som kan understøtte den løbende studieproces - videntcentre, relevante tidsskrifter, webantologier etc)

- ▷ Brekke, M. og Tiller, T. (red) (2014): *Læreren som forsker. Indføring i forskningsarbejde i skolen.* Forlaget Klim.
- ▷ Hattie, J. (2013): *Synlig læring - for lærere.* Dafolo
- ▷ Meyer, H. (2005): *Hvad er god undervisning.* Gyldendal
- ▷ Nordenbo m.fl. (2008): Nordenbo, S.E., Larsen, M.S., Tiftikci, N., Wendt, R.E. & Østergaard, S. (2008): *Lærerkompetanser og elevers læring i barnehage og skole - Et systematisk review utført for Kunnskapsdepartementet, Oslo.* København: Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning.

WWW

www.laereruddannelsenet.dk

KONTAKT

Sekretær for Læreruddannelsens Ledernetværk

Jørgen Knudsen

Mail: jokn3@ucl.dk

